

Teoribog for køreundervisningen i Grønland

Færdselsstyrelsen

**Kalaallit Nunaanni biilnik inger-
latsisinnaanermut ilinniut**

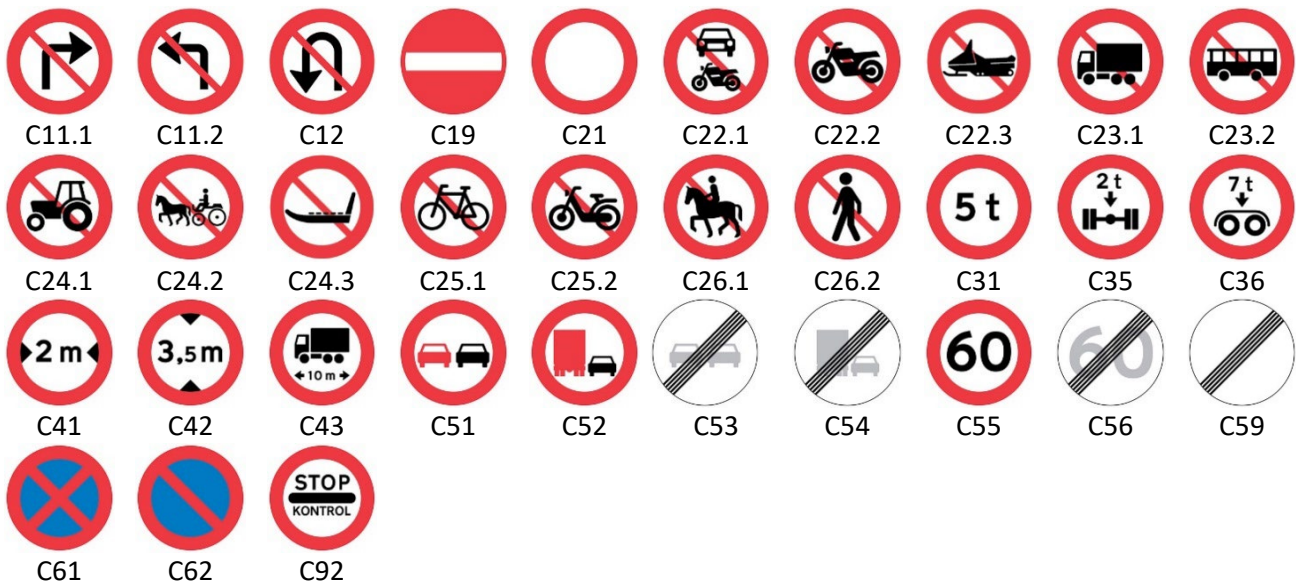
A. Advarselstavler

B. Vigepligtstavler

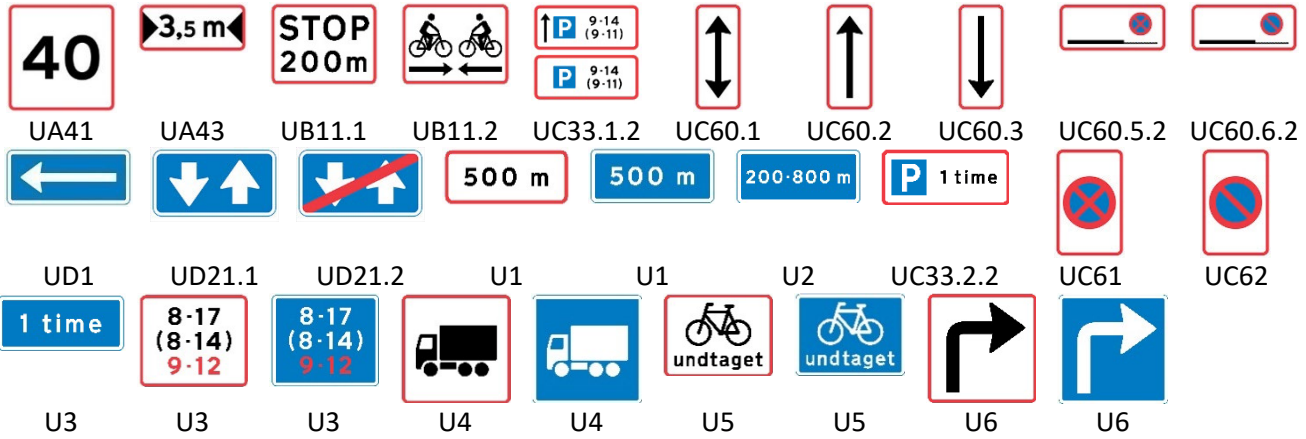
C. Forbudstavler

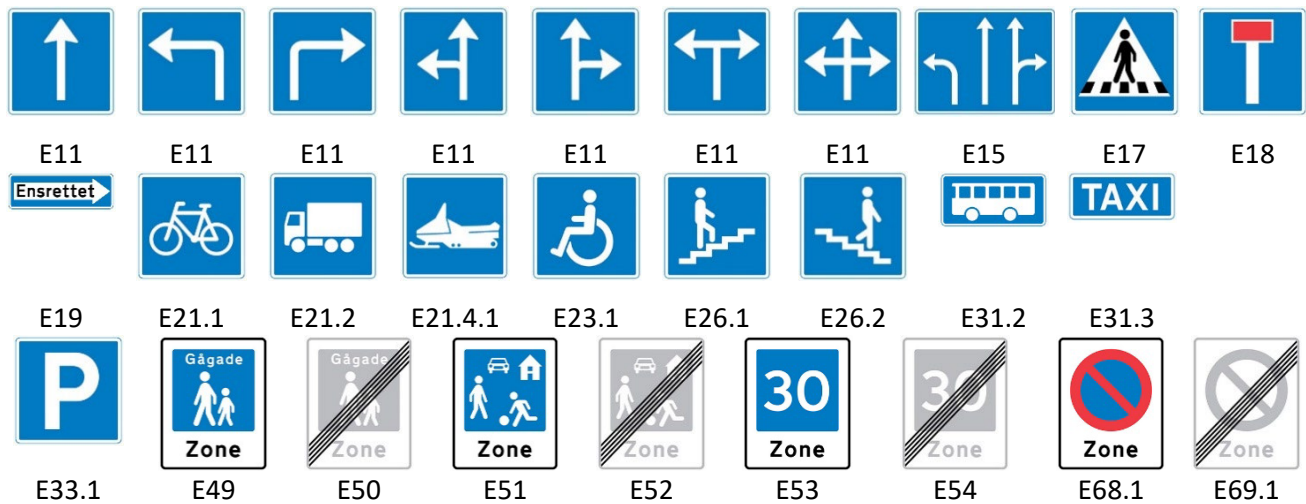
D. Påbudstavler

U. Undertavler

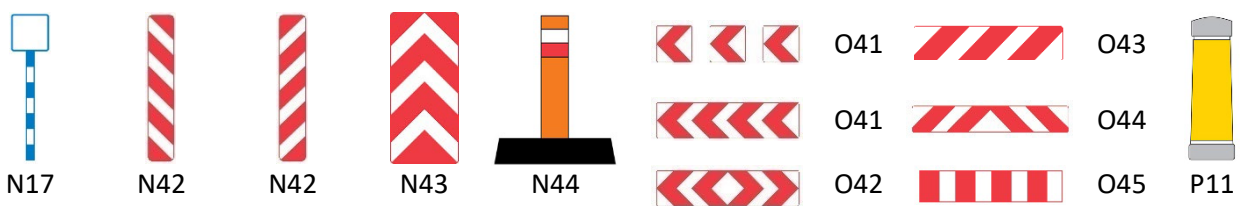
E. Oplysningstavler

M. Servicetavler

N. O. P. Kant- og baggrundsafmærkning m.m.

Imarisai

Siulequt	5
Mianersuussineq	6
Aqqusinertigut angallannermik inatsisip atuuffigisai	9
Piginnittup ingerlatsisullu akisussaaffigisai	10
Unittaatit	11
Uneriarnissap	16
takissusissaa	16
Piareersimasutut inissisimaneq	20
Aqutit	22
Qullit	24
Usseraatit kalerrisaarutillu	25
Uninnermi qullit, normoqarfiup qaammaqqutai, refleksit	26
Assakaasut qalequtai	27
Kalluunnissamut sakkukillisaatit	28
Imigassaq, qasoqqaneq, nakorsaait il.il.	31
Misiliigaluarneq	35
Ingerlatitsisusinnaanermut arsaarinnikkallarneq	36
Sungiusarneq ilinniartitaanerlu	38
Inissiineq	40
Sanguneq	41
Talerpimmut sanguneq	41
Saamimmut sanguneq	41
Kaajallatassatut ingerlavigisassiaq	43
Kaajallanneq	44
Tunuarsimasussaaneq	46
Talerpimmeersunut tunuarsimasussaaneq	46

Pinngitsoorani tunuarsimasusaaaneq	48
Naapitsinneq	50
Qaangersaaneq	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Qaangersaaneq inerteqqutaavoq	52
Sanioqqunneqaraanni	53
Kalerrisaarutit usseraatillu	53
Angallattunik aaqqissuussineq	54
Qulliit kalerrisaarutit	55
Politiit usseraataat	57
Allattarfiusat nalunaaqutsersuutit	59
Sukkassusissaq	60
Angallannermi ajutoornerit	63
Qullernik atuineq	65
Qulliit	65
Pisariaqanngitsumik nipiliorneq	68
Silaannaq toqunartulik	68
Useqarsinnaaneq	69
Uninneq inissiinerlu	70
Ingerlatitsisinnaanermut misilitsinneq	73
Ingerlatsinissamut allagartaq	74

*Bjarne Schouimit suliarineqarpoq
Assit: Nuummi politiit
Isikkuata aaqqissuunnera: Kontrast v. Uffe Rosenfeldt
Naqinnera: Centertryk. Holbæk
Siunnersorti: Statens Information
Færdseksstyrelsenimi juni 1994-imi saqqummersinneqarpoq
Naqiteqqitaq marsi 2019-imi*

Siulequt

Biilnik atuiluarniaraanni pisariaqarpoq aqqusinermi biilerner
inatsisip ilaanut biilerner maleruagassanut, ingerlatsisup piginnittullu
pisussaafiinut akisussaaffiinullu kiisalu biilip aqqissuussaana
atorsinnaassusialu pillugit pisariaqarnerpaanut kiisalu naggataagut
angallattunik allanik innimiginninnissamut tunngasunut
ilisimasaqarnissaq.

Pissutsit Kalaallit Nunaanni immikkut ittut qarsupiinnagassaangitsut
eqqaassagaanni imarisai pisariaqarnerpaaginnartut ilisimasassanut
biilnik ingerlatsisuulersussap ilikkarluarniagassanut killiligaapput.

Atuakkap naggataatungaani allaaserineqarpoq bilersinnaanermut
misilitsinneq qanoq ingerlasarnersoq aammalu suut
piumasaqaataanersut.

Atuagaq bilersinnaanermut allagartartaarnissamut
eqqarsaataannaangilaq, kisiannili aamma kingusinnerusukkut
aalajangersimasutigut eqqaamasassanik nutarteriumallissagaanni
qinerlerfiusinnaasutut eqqarsaataavoq.

Aqqusinertigut angallattunut najoqqutassiat aqqusinernullu
nalunaaqutsersuutit, Kalaallit Nunaanni atuuttut, ilanngussatut
ilaatinneqarput.

Mianersuussineq

Biilnik ingerlateqalertussap aallarniutigisariaqarpaa aqqusinikkut angallattuni qanoq qanoq pissusilersornissap ilinniarnissaa.

Biilertalertussap angallattut akornanni qanoq ileqqulersornissani ilinniassallugu aallarniutigisariaqarpaa.

Taamaattumik atuagaq manna aallaqqaasigaavoq taaneqarsinnaasumik angallattunut tamanut **Inatsisinik tunngaviusunik.**

“Inatsisit tunngaviusut” taakkua aqqusinertigut angallannermik

*Immikkut
mianersuunnenqas-
sapput meeqqat,
atuartut
aqqusinertigut
ikaarnianut aqutsisui
utoqqaallu*

Kalaallit Nunaannut inatsimmi § 22-mi allassimapput, taakkulu ima oqarput:

Biilertut allanik innimiginninnermik sissuernermillu takutitsissapput taamaasilluni allat ulorianartorsiortinneqaaqqunagit imaluunniit ajoquserneqaaqqunagit akornusersorneqaaqqunagilluunniit, taamaasillunilu aqqusinertigut angallanneq pisariaqanngitsumik akornuserneqaranailuunniit akornusersorneqaaqqunagu. Aamma kikkunnulluunniit aqquernup eqqaani najugalinnut imaluunniit uninngaartunut innimiginninneq takutinneqassaaq.

Imm. 2. Immikkut mianersuunneqassapput meeqqat, atuartut aqqusinertigut ikaarnianut aqutsisui, utoqqaat inuillu, Justitsministeriaqarfiup aalajangersagai naapertorlugit immikkut ilisarnaatillit, imaluunniimmi pissutsit takuneqarsinnaasut malillugit, isigiarsuttut imaluunniit tusiartuusut imaluunniit allatut timimikkut amigaatillit nappaatillilluunniit, aqqusinertigut angalaniarnerminnut akornutigisaminnik.

Imm. 3. Qimussinut qimminik qumuttulinnut uumasuutinullu ungoorneqartunut biilertut immikkut innimiginnissapput pisariaqassappallu unissallutik.

Qanoq-iliorluni allat mianersuunneqassappat imaluunniit sissuarniarneqassappat?

Oqaaseq mianersuussineq ikiuinerlut sanilliuunneqapajaarsinnaavoq. Angallannermi ikioqatigiinneqassaaq namminerlu piginnaatitaaffiit kisiisa eqqarsaatigivallaarnagit.

Allat ikiorneqarsinnaapput – mianersuuniarneqarsinnaapput - masattukkut biilernerlu naapertuuttumik sukkassuseqarnikkut allat serpalinnaveersaarnersigut. Mianersuussisoqarsinnaavoq – allanik ikiuisoqarsinnaavoq – ulorianartorsionertalinnik imaluunniit akornusersuinertalinnik atugaqartitsinaveersaarnikkut.

Pisariaqalerfiit tamaasa ingerlaarneq akornusersorneqaqqunagu ikiuiniarneqartariaqarpoq.

Taamaaliornissami soorunami ikiortarialinnik takunneqqaarnissaq pisariaqarpoq.

Taamaaliornissami sissuarnissaq pisariaqarpoq imaluunniit allatut oqaatigalugu angallanneq malinnaaffigiuartariaqarpoq avatangiisinilu pisut tamaasa arajutsinaveersaarlugit.

Biilnik ingerlatsisuusup pikkorissup ilisimajuartarpaa kingunermini, sanimini illugiinni soorunalumi sionatungimini allanik ingerlaartoqarnerisigut. Pingaarluinnarpoq sangulernerlu tarrarsuutit atorlugit niaqqunilu sangutillugu imaluunniit aqqummit allamut nuunnermi misissorluaqqaarnissaq, siumuinnarlu ingerlagaanni tarrarsuutit atorlugit misissuiuaannarnissaq. Eqqumaffigineqassapput upalungaarsimanerlu angallatit(politiit, qatserisartut imaluunniit napparsimasunik angallatit) aamma kingunermit aggersut, tamakku ingerlaanarnissaat anguniarlugu aqutissiuilluartariaqarputit.

Sianigisassat tamakku -ikiuineq taamaattoq – angallattunuinnaq allanut tunngatitaassanngilaq, aammali kikkunnulluunniit tamanut aqqusernup sinaani najugalinnut imaluunniit uninngaartunut.

Angallattut ilaat immikkut mianersuussassaasarput – immikkut ikiorniagassaasarput – tassa meeqqat, utoqqaat, pitsorluttut, isiarsuttut tusilartulluunniit, imaluunniimmi innarluuteqarnermikkut arlaatigut ajornartorsiutillit.

Atuartut aqqusinertigut ikaarniartunik aqutsioqarpata, aamma taakku immikkut mianersuuttariaqarput – immikkut ikiorniartariaqarput, pissutigalugu taakku atuarfiup qanittuani aqqusinerni ulorianartulittsigut atuaqatiminnut ikaarniartunut ikiuuttussanngortitaammata.

Kiisalu immikkut mianersuunneqartussat tassaapput uumasut, ataatsimoortutut ingerlassaagaluarpata imaluunniit qimuttuugaluarpataluunniit imaluunniit uumasut kisimiillutik

angalaartut immaqalu tammartajaarnikkut aqqusinernut
pisoorsimasut.

Aqqusinertigut angallannermik inatsisip atuuffigisai

Maleruagassat tamakku taava sumi atuutissappat?

Aqqusinertigut angallannermik inatsimmi § 1 oqarpoq:

Inatsit atortuussaaq, allatut aalajangiisoqarsimatinnagu, aqqusinertigut, sumiiffinni aalajangersimasuni allanilu angallassissutinik ataasiakkaanik arlalinnilluunniit nalinginnaasumik angallaffiusuni. Atortuutinneqassanngilarli qimussit aqqutaanni qimminik qimuttulinnik ingerlaarnernut.

Maleruagassat taakku qamutitut sunut atuutissappat?

Tamanna pillugu aqqusinertigut angallannermik inatsimmi § 2 oqarpoq:

Inatsimmik atuinermi erseqqissaatit makku tunngaviginiarneqassapput:

1) QAMUTIT: Aqqissuussaaq sunaluunniit aqqusinermi illinilersugaanngitsumi ingerlasinnaasoq assakaasoqaralaruni, qiterutaasaqaralaruni, valseqaralaruni, perlaaqaralaruni allamilluunniit pilersugaagalaruni.

2) QAMUTIT MOTORILLIT: Qamutit motorimik ingerlateqartut. Qamutit motorimik ingerlateqartut immikkoortiterneqassapput qamutitut motorilinnut, traktorinut, sakkunut/atortunut motorilinnut, knallertitut snescooterinullu.

3) QAMUTIT MOTORIMIK INGERLATILLIT: Qamutit motorillit annerusumik immikkut inunnik nassatanilluunniit angallassissutissatut aqqissuussat, imaluunniit sananeqarnermikkut annertunerusumik allannguuteqartitaanatik allanngortinneqarsinaasut nalunaaquttap akunneranut 30 kilometerit sinnerlugit sukkassusilimmik ingerlanissamat. Qamutit taama ittut immikkoortillugit tassaapput biilit motorcykelillu.

Piginnittup ingerlatsisullu akisussaaffigisai

Maleruagassat naammassineqarnissaat kiap akisussaaffigaa?

Tamanna pillugu aqqusinertigut angallannermik inatsimmi § 3, imm. 2 oqarpoq:

Piginnittoq inulluunniit (atuisoq) qamummik sivisuumik atuisussaasoq qamutip inatsisinut naapertuuttumik pissuseqarnissaanut akisussaassuseqarpoq.

Aqqusinertigut angallannermik inatsit oqarmat, qamut ileqqussamisut ittuussasoq, taava tamanna qanoq paasisariaqarpa?

Aamma tamatumunnga akissutissat aqqusinertigut angallannermik inatsimmi nassaarineqaqqaarsinnaapput:

§ 3, imm. 1 oqarpoq:

Qamut sunaluunniit imatut aqqissorneqarsimallunilu imatut aserfallannaveertinneqassaaq allanut pisariaqanngitsumik navianartorsiutaanani ajoqutaananilu aammalu aqqusinernut innarliissutaanani atorneqarsinnaassalluni.

.....maannalu ingerlatsisuusoq aamma akisussaaqataatinneqalerpoq:

Imm. 3. Qamummik ingerlatitsisusup qanoq-ilisukkulluunniit sianigisassaraa qamutip immaqalu kalitaata isumannaatsuunissaat, pingaartumik aquutit, unittaatit, kalerisaarutit usseraatillu kiisalu qullit peqqussutigineqartutut innissaat isumannaatsuunissaallu, aammalu kalitaqassagaanni taassuma isumannaatsumik atassusernissaa.

Qamutip isumannaatsumik pissuseqarnera – ilanngullugu pissusissamisoortuunissaa qanoq paasisariaqarpa?

Maanna teknikimut tunngassutillit tikippagut.

Amerlaqisut eqqarsalersinnaapput maanna paatsuunganarsilerpoq.

Kisinnili arriitsumik – pissusissaatut – eqqarsaatigilluassagaanni paasinarsiertulerumaarpoq taama ajornakusoortiginngitsut.

Soorunami qamummik ingerlaassagaanni uneqqinnissaq

naatsorsuutigisariaqarpoq. Taamatuttaarlu pingaartigaaq qamummik aqutsisinnaaneq, aammami eqqumiiginangilaq.

Tamakkuvalu tamaasa soorunami misissorneqartariaqarput atorsinnaanerat ajoquteqannginnerallu paasiumallugu?

Unittaatit

Unittaatit qimerluualaaqqaariartigik.

Unittaatit taakku ingerlatitsisuusooq uneriarfissaani uneriataarsinnaanngorlugu suliaapput.

Taamaasiusaaq unittaatit tuckerfiannik tukersinermigut. Tamatumuuna unittaatit sunniuteqartarput. Unittaatit qalliutaat saalimasumut (skive) imaluunniit ulamertumut (tromle), biilip assakaasuinut inissitamut, naqisunneqartarpoq, taamaasilluni unittaatit sunniuteqalersarlutik biililu kigaallakkiartulersarluni.

Ingerlatitsisuusup unittaatit tukertaataat tukeraangagu tukertaatip assakaasullu akornanni qanoq pisoqartarpa?

Biilimi nutaaliaasumi erngup naqitsinera (hydraulik) nukimmik taamatut nuussinermut atorreqarpoq, tassa tukertaat tukkerneqaraangat erngup naqitsinera pisarmat, naqitsinerlu taanna cylinderimit pingaarnermiit, unittaatit erngannik imalimmit, unittaatit sulluatigut unittaatillu sulluliisigut assakaasuni tamani immikkut assakaasut cylinderiannut nuunneqartarpoq.

Erngup naqitsinerata tamatuma assakaasut cylinderiat unittaatit akimmiffiannut (bremseklods) unittaatit qalequtaasat atorlugu naqiuttarpaa bremsekivep bremsetromlelluunniit tungaanut.

Cykelilp assaat atorlugit unittaatillip uneriarnermi qanoq pisarnera takoreersimagaanni tassa taamatulli pisoqartarpoq. Akimmittaat assakaasunut assakaanerliulersitsisarpoq naggataagut assakaasut unitsilluinnartarlugit.

Unittaatit qamutip pisataasa ilagaat pingaaruteqartorujussuuit. Taamaattumik aamma taakku biilimik piginnittuusup (atuisup) pissusissamisoortumik inissamut akisussaaffiisa ilagaat aammalu ingerlatitsisuusumit ajoquteqannginneri atorsinnaalluarnerallu misilittarneqartartussat.

Biilernalersinnani taamaattumik unittaatit pillugit arlallit misissorneqartassapput.

Biilimi ingereeraanni motori aallartinnagu unittaatit tuckerfiat tuckerneqartassaaq, taamaalinerani qullarsimanerpaaffianiit naleqquttumik (1 cm) (akimmisaarneqanngitsumik) appariartartussaaq. Tukeqqinnerani unittaatit tuckerfiata qullarsiapparnerpaaffiata apparaimanerpaafissaatalu akornata missaani tamaallaat anguneqarsinnaasassaaq, biili ullumikkut amerlanerpaatulli marlunnik ingerlaarfilinnik unittaateqarpat. Taamaalinerani tuckerfiup uninngalluarnera malugineqarsinnaasassaaq tukersimaannarnerani appariaqqissinnaassanani.

Unittaatinik misissuinermermi aamma unittaatit imiisivianni, motoreqarfiani inissisimasumi, erngup sumut killissimanera misissorneqassaaq. Tamatumani paasiniarneqassaaq erngup imisivimmi killiffissatut nalunaaqutsimikkamiinnissaa, aammalu matuani putut mingummit milittoortitaasimannginnersoq.

Biilini nutaaliaasuni unittaatit saniatigut ikuusersugaapput ingerlatitsisuusup uneriarnissaanut oqinnerulersitsisumik. Taamatut ikiuutitut atortorissat qanorpiaq aaqqissuunnerat atorsinnaassusiallu sammissanngilagut takusinnaasariaqarparpulli atorsinnaassuseqarnersoq.

Qujanartumik pisariitsuuvoq.

Biili atoqqammersimappat, unittaatit tuckerfiat arlaleriarluni tukertaqqaarneqassaaq. Taamaangippat tuckerfik appariaqqissinnaanngiffia tikillugu tuckerneqassaaq. Taamatut uniffianiitineqassaaq motorilu aallartillugu. Tamatuma kingorna malugineqarsinnaassaaq tuckerfiup appariaqqilaarnera. Maanna ilisimalerparput ikiuutitut atortup taassuma silaannaarnissamut sakkortusaat (vacuumforstærker) taaneqartartup pissusissamisut sunniuteqarnera.

Biilit nutaanerusut tamatigut unittaammik ABS-mik ikiuusigaagajupput. Biilit ABS-illit, ABS-p unittaatip ingerlariaasaasa unilernermi assakaasut kaviinnarnissaat isumagisarlugu. Abs-p unittaatip aaqqissuinerani unuttaatip tuckerfii sajukulaartittarpai, tamanna pissusissamisorpoq isumaqarporlu unittaatit ajunngitsumik atuuttut. Unittaatip tuckerfii sajukulaaraluarpata unittaatip tukeqqaannarnissaa pisariaqarpoq. ABS-sip nalunaarsuutaa qulleq ikumaannalerpat unittaatit ajoqusersimassapput, ingerlaannarlu iluarsaaserivimmut aaqqitsinneqartariaqarlutik.

Aammalu biilit nutaanerusut Elektronisk Stabilitets Control (ESC)-mik ikiuusigaapputtaaq, taassumalu pujattoornissaq upittoornissamullu pinngitsoortitsinissamut ikiuutaavoq. Biilit ESC-llit maluginiummik (sensor) peqarput, biilillu tamanut ingerlanera malinnaavigalugu. ESC-p ingelariaasaata malugippagu pujattoortoqalersoq, assakaasoq imaluunnit assakaasut sivikitsumik sivisuumilluunnit arriitsumik unikaallatittarpai biilip ingerlanera nallortillugu. ESC-p nalunaarsuutaa qulleq ikumaannalerpat aqqutaani ajortoqalersimassaaq, biilillu sannavianit siunnersuutit malinneqartariaqarlutik.

Suut tamarmik aserorsinnaapput – aamma unittaateqarfiit. Siuliini unittaatit taakku misiligareerpagut, ajoquteqanngikkunik qanoq innissaat paasillugu.

Misiligaanermi tuckerfik apparnerpaaffissaa tikivillugu tukersinnaagaanni imaluunniit qullarsimanerpaaffissaata apparnerpaaffissaatalu akornata missaaniit suli appasinnerusunngorlugu, taava nittaateqarfiit ajoquteqarsimapput, taamaappallu biili ingerlatigineqassanngilaq misissorneqareersinnagu iuluarsaanneqareersinnagulu.

Suna ajoqutigaa?

Amerlanerpaatigut unittaatinut ingerlaartup aappaa ussiillisimassaaq. Tamanna aqqusinermi ingerlaarfissami takuneqarsinnaasassaaq, tassami unittaatit erngat koorusaarsimassammat.

Tamatumani taaguut nutaaq saqqummerpoq – unittaatinut ingerlaarfiit (bremsekreds).

Unittaateqarfiit sapinngisamik isumannaatsuutinniarlugit unittaatit ruujorii atassusigaapput ataasiinnaanngitsutigut marlutsigulli immikkoorlutik sunniussinnaasutigut. Taakku taagorneqartarput bremseklodsini.

Tassa imaappoq taamaasiornikkut arlaat ussiillissimassagluarpalluunniit unissinnaanissamut periarfissaqartuarpoq.

Nalunaaquttap akunneranut 30 kilometerit missaannik sukkassuseqarluni inerlaarnermi unittaatit misilissagaanni maluginiagassaavoq aqqusinermi panertumi narlusuumi unittaatit atornerini biili siunnerfigisani allanngortinnagu siumorluinnaq unigiartussammat.

Uneriarnermi iili sanimut arlaannut sanguniassappat, tamanna pissuteqarsinnaavoq unittaatit qalliutaasa (belægninger) assigiinngitsumik nungullarsimanerannik, qalliutit taakkua isugutannerannik imaluunniit mingoqarnerannit.

Qamut akimmisaartumik uninniassappat tromleni, skiveni imaluunniit qalliutini ajoquteqartoqarsinnaavoq.

Isikkamik kigaallassaat (ingerlanermi kigaallassaat) assakaasunut 4-nut tamanut sunniislinnaassuussaaq biililu qanorluunniit sukkassuseqaraluaq isumannaatsumik sukkasuumillu unitsissinnaassallugu, aamma biili useqarluaraluarpallauunniit.

Unittaatit ajoquteqanngippata mterit qassit atorreqassappat?

Ingerlanermi kigaallassaat (unittaat) naammaginartumik sunniislinnaassuseqassaaq (naammaqqavissumilli) aqqusinikkut panertukkut manissukujuukkut annerpaamik nalunaaquttap akunneranut 30 kilometerinik sukkassuseqarluni tannerpaamik 6 m-ini unitsinneqarsinnaappat. Uneriarnermi koblingi apparsinnaaffianut tukersimaneqassaaq.

Unittaatit ajoquteqanngitsut meterinik taama amerlatigisunik atuisariaqanngillat.

Biili aamma atortulersugaavoq uninnganissamut (inissiinissamut) unittaatinik (unittaat assannik nusuttagaq).

Taassuminnga siunertaasut marluupput.

Biilimut aqqusinermi kussangaartumi inissinneqartussamut isumaminik aallatsaaliuutaavoq. Taamaattumik aaqqissuussaavoq sukalluinnarsimalluni uninngaannarsinnaanngorlugu.

Aamma ingerlaarnermi biilit unitsitsisisinnaavoq, taamaattorli ingerlanermi unittaatitulli, assakaasunik 4-nik tamanik unitsitsisarutulli, sakkortutigisiumik sunniislinnaassuseqarani.

Inissiinermi unittaatip assakaasut kingulliit kisiisa unitsikkajuttarpai.

Inissiinermi unittaatip pitsaassusissaatut piumasaqaatit naammassineqarsimassapput biilini na. akunneranut 30 kilometerinik sukkassusilimmik 20 meterini unitsitsisisinnaassapput. Koblingi apparsinnaaffia tamaat tukersimaneqassaaq. Tamatuma assigaa

aqqusinermi 18%-imik kussariartornilimmi biilimik uningatisinnaanera.

18%-imik kussariarneq tassa aqquernup mterini 100-ni 18 m-nik nakkariarneqarnera imaluunniit 10 m-ni 1,80 m-nik, tassalu kussangalluartsuusoq.

Siusinnerusukkut tusarparput biilit nutaaliaq marlunnik bremsekredseqartoq. Kreditsit taakku tamarmik immikkut atorsinnaassuseqarput, tassa imaappoq kreditsip aappaa aserorsimappat – ussiillsimappat – aappaa utaqqiisitut atorsinnaassuseqarpoq. Utaqqiisitut unittaat naammaginatsumik sunniisinnaassuseqaruni nalunaaquttap akunneranut 30 kilometerinik sukkassuseqarnermi uninniarnep takissusia annerpaaq 12 m-iussaaq biilimut nalinginnaasumut tunngatillugu, biilimulli nioqqutissanik usisaammut tunngatillugu annerpaamik 14 m. Uninniarnep takinerpaaffissaattut taasat taakku tamarmik taamaallaat tunngatitaapput aqqusinermit panertumut, manissukujuumut.

Unittaatit ajoquteqarpata biili ingerlatigineqarani piaartumik iluarsaassisarfiliaanneqassaaq.

Biilip aatsaannguaq tusariikkatsit uneriarsinnaajuarnissaa naatsorsuutigineqarsinnaava?
Ajoraluartumik naagga.

Aqquutigisami quasartumi quaallisaarnartumilu uninniarnep takissusissaaq tannerulersarpoq allaammi tannerujussuanngartarluni.

Biilertup siullermeersumik quasartukkoortussap (sermilimmi) biilip unissinnaanngilluinnarnissaa naatsorsuutiginerusariaqarpaa!
Misilikkaannimi taamatut misiginartarpoq. Unigiartorfissap takissusia tannerujussuanngartarpoq.

Tamanna paasereeraluarlugu allatut ajornartumik biilertariaqassagaanni eqqaaqqaagassaaq tassaasariaqarpoq sukkassusissamik appariartitserujussuarnissaaq.
Taamaasilluni uninniarnep takissusia annikinnerulissaaq. Sakkortusaatip takerfiata, koblingip unittaatillu takerfiata atorniarnissaaq eqqorluartumik mianersorluartumillu pissapput, takerfitsigut tassanngaannartumik iliuseqarnerit aammami aquummi imaannaanngitsumik kinguneqarsinnaammata.

Aqqusinermi quasartumi (sermilimmi) uneriarnep biilip assakaasut uneriataarajuttarput (assakaajunnaarlutik), taamalu assakaasut atorunnaarlutik killiffiit aalajangereersut unitsitsisinnaanatillu aqulluartsitsisinnaanngitsut atorneqalersarput.

Taamaattumik sallaatsumik tassanngaannartuunngitsumik uneriartoqartassaaq – takerfik mianersortumik naqillugu, taamaasilluni assakaasut assakaajuaannassammata, unittaatillu sunniukkiartorluarnerulerlutik naggataagut unitsitsivissammata.

Biilit unittaatit ABS-qanngitsut sallaatsumik tassanngaannangitsumik uneriartoqassaaq – takerfii mianersortumik naqillugu, tassa assakaasut

assakaajuaannassammata, unikkiartoruusaarluni naggataagutigullu univilluni.

Uneriarnissap

takissusissaa

Maanna naatsorsuutigineqarsinnaangilaq meterit amerlassusissaat unittaatinik **misissuinitinni** atukkavut biilimik unitsitsiffiusinnaassanersut.

Biilimik aallaraanni ulorianartussat malugniaqqaagassaapput tamatumalu kingorna kigaallannissaq naggataagullu uneriavinnissaq aalajangiunneqassalluni.

Tassa imaappoq biilip unitsinniarnissaanut isorartussuseq takinerusoq atussallugu naatsorsuutigisariaqarpoq – isorartussuseq taanna tamarmiusoq taaneqartarpoq uninniarnermi takissusia.

Piffissaq ulorianartumik malussarnermut ilaasoq aammalu uneriarnissamik aalajangerfiusoq taaneqartarpoq piffissaq ilioriuseqarfiusoq. Takissuseq piffissami tassani biilip ingerlaffigisaa taaneqartarpoq ilioriuseqarnerup takissusia.

Taakkua imatut nassuiarsinnaavagut:

Uninniarnerp takissusia = ilioriuseqarnerup takissusia + uneriarnerp takissusia.

Qamutip unitsinniarnerani qanoq pisoqarnera paasisaqarfigiumallugu misilissinnaavarput kisitsisitalersorlugu.

Eqqarsarutta biili nalunaaquttap akunneranut 30 milometerinik sukkassuseqarluni ingerlasoq, taava sekundimut 9 meterit missaannik nikeriartassaaq.

Alaperaatsunut tamanna imatut naatsorsorneqassaaq eqqossisaartumillu imaassalluni:

Nalunaaquttap akunneranut 30 kilometerit assigaat nalunaaquttap akunneranut 30000 meterit. Paasiniassavarput meterit qassit sekunditimi ataatsimi biilip ingerlasimanerai, tassami piffissaq taanna tassaammat inuup nalinginnaasumik ilioriuseqarfigisartagaatut naatsorsuunneqartartoq. Tamanna inunni assigiinngitsuni annertunerusinnaallunilu annikinnerusinnaavoq, oqareernertulli piffissaq nalinginnaasumik ilioriuseqarfigisaaq tunngavigissavarput.

Nalunaaquttap akunnerani ataatsimi sekundit tassaapput 60 x 60, tassalu imaappoq nalunaaquttap akunnera ataaseq imaqarpoq

Sekundinik 3600

Maanna kisitsisit taakku atorsinnaalerpagut.

30000 m

3600 sek

Taava sekundimut ataatsimut 8,33 meterit pissarsiarissavagut.

Biilnut nalinginnaasunut 3500 kg ataallugu oqimaassusilinnut aqqusinermi panertumi, manissukujuusumi nalunaaquttap akunneranut 30 kilometerinik sukkassuseqarluni uneriarnissamut takissusissarititaq annerpaaq 6 meteriuvoq.

Maanna uninniarnissamut takissusissaatitaq annerpaaq kisitsisit siuliiniittut tunngavigalugit naatsorsorsinnaalerparput.

Iloriuseqarnissap takissusia + uneriarnissap takissusia

8,33m + 6 m

(UNINNIARNISSAP TAKISSUSIA)

Siusinnerusukkut eqqartorneqareersutut biili nalinginnaasoq 6 meteritut takissusissaatitaasuniit naannerusumi uneriarsinnaanerusussaavoq.

Takuneqarsinnaasutut uninniarnissap takissusissaa aalajangerneqarallarpoq marlunnit ukunannga:

1. Ingerlatsisup qanoq periataarsinnaatiginera.

2. Biilip uneriataarsinnaanera.

Sukkassuseq marloriaatinngortissagaanni – nalunaaquttap akunneranut 60 kilometerinngortillugu – taava uninniarnissamut takissutsimi qanoq pisoqassava?

Aap, sukkassuseq marloriaatinngormat aamma biilip nikissinnaanera sekundimut marloriaatinngusaaq, tassa imaappoq:

2 x 8,33 m = 16,66 m.

Pissanganartortaali unaavoq uninniarnissap takissusiatigut qanoq pisoqassava?

Aamma taanna marloriaatinngorluni qaffassava imaluunniit?

Sukkassuseq marloriaatinngorpat (soorlu assersuutigalugu nalunaaquttap akunneranut 30 kilometeriniit nalunaaquttap akunneranut 60 kilometerinut), taava uninniarnermut takissusissaq sisamariaammik qaffattussaavoq!

Tassa imaappoq, nalunaaquttap akunneranut 30 kilometerinik sukkassuseqarluta uninniarnermut 6 meterit atussagutsigit, taava nalunaaquttap akunneranut 60 kilometerinik sukkassuseqartilluta imaalissaaq:

$$6 \text{ m} \times 4 = 24\text{m!}$$

Ataatsimut katillugit uninniarnermut takissuseq tassaalissaaq:

$$16,66 \text{ m} + 24 \text{ m} = 40,66 \text{ m!}$$

Maanna kisitsisit taakku tabelinngortissagutsigit, paasiuminarnerulissapput:

Sukkassuseq	Iloriuseqarnerup sukkassusaa	Uneriarnerup takisussusaa	Uneriarnerup Takisussusaa
30 km/t	8,33 m	6 m	14,33 m
60 km/t	16,66 m	24 m	40,66 m
90 km/t	24,99 m	54 m	78,99 m

Kisitsisit taakku aqqusinermut manissukujuumut, panertumut taamaallaat atuupput.

Erseqqissaqqinneqassaaq uneriarnermut takissusissat tassaammata tannerpaaffissatut akuerineqarsinnaasut, taamaattumillu takissutsit taakku unittaatinik sunniuteqarluarnerpaanik unittaateqarnermi naanneralaarsuusussaallutik.

Eqqarsaatigigaanni Kalaallit Nunnaanni ukiup ilarujussuani aputeqartarlunilu quasassiorfiusinnaanera aammalu uneriarnissap takissusissaa immaqaa arfineq-marloriaammik tannerulersinnaasarluni, taava paasineqarsinnaavoq aqqusinertigut angallannermut inatsisip aalajangersagartaqarnera pisortat sukkassusissamut killiliisinaanerannik piffik aalajangersimasoq malillugu naleqqussakkanik!

Ingerlatsisup uninnissamut takissusissaaq taanna annikillilersinnaavaa? Aap, taamaasiorluarsinnaavoq.

Uninnissamut takissusissaaq soorunami naannerulissaaq sukkassuseeq appartinneqarpat – assersuummi tamanna takoreerparput.

Tamatuma saniatigut ingerlatitsisuuvoq sulii allanik marlussunnik iliuuseqarsinnaavoq:

1. Piareersimasutut inississaaq, immaqaa tassanngaannaq ulorianartorsiorfissamik takusaqanngikkaluarluni ulorianartussamik ilimagisaqaleruni.

2. Biilimi unittaatai ima isumagilluarsimatigissavai taamaasilluni uneriarneq sapinngisamik naatsuinnaatinniassallugu.

Piareersimasutut inissisimaneq taanna sunaana?

Piareersimasutut inissisimaneq

*Piareersimasutut
inissinneq
tassaavoq
isikkamik
unittaatit
tukerfiannut
nuussineq
uneriarnissamul-
lu piareerneq
unerianeqassap-
pat*

Piareersimasutut inissinneq tassaavoq isikkamik unittaatit tukerfiannut nuussineq uneriarnissamullu piareersimaneq. Piareersimasutut inissinnikkut piffissaq atorluarneqartarpoq isikkap unittaatit tukerfianni tukeriarnissamut piareerneratigut, tamatumuuna piffissaq ilioriuseqarfiusoq aammalu taamaalinerani ingerlavigisimasaaq naannerlersussaavoq.

Piareersimalluni inissinnerup piffissaq ilioriuseqarfissaq sivikinnerulersittarpaa taamalu aamma uninnissamut takissusissaq naannerulersittarlugu.

Maanna ilisimalerparput biilip uninnissaanut takissutsimut apeqqutaasartoq:

1. Ingerlatsisuusup ilioriuseqarsinnaassusia.
2. Unittaatit pissusiat (uneriarsinnaassuseqarneq).
3. Biilip sukkassusia.
4. Aqqusernup pissusaa (panertoq imaluunniit quasartog).
5. Aqqusinerup qalliuataa (ujaraaqqat imaluunnii usserummik akuugaanera asphalt).
6. Aqqusinernup kussangassusaa.

Aqqusinikkut quasartukut uneriartarnek pillugu immikkoortumi nassuiarneqarpoq qanoq iliornikkut sallaatsunnguamik periataannigitsumillu uneriarsinnaaneq tamatumuuna assakaasut unittoornissaat pinaveersaarniarlugu.

Biilit ABS-mik unittaateqanngitsut unittaatit eqqorluinnartumik atorneqassammata – aamma aqqusinermi panertumi – uneriarsinnaaneq tamaat anguniarsalarlugu, kisiannili assakaasut unigatik assakaajuaannarnissaat eqqarsaatigalugu Taamaasiornikkut uneriarnissaaq iluatsitsiviunerpaasussaavoq Assakaasut paarnaartoortussaassanngillat.

Billili ABS-nik unittatillit tuckerfii tamakkerlugit tuckerneqassapput,
uninnilluarniaraanni.

Aqutit

Pingaarluinnartog alla tassaavoq aqut.
Tamatamani aamma piginnittoq (atuisoq) imaluunniit ingerlatitsisusoq pisussaavoq misissussallugu aqutit isumannartoganninersut peqqussutigisanullu naapertuunnersut.

Aqutip sunniuttarnera pisarpoq aqutip ipiterutaanik aalariaallatsitsinerup assakaasunut biilip siornatungaaniittunut nuunneqartarneratigut taakkununga atassuteqaatit atortullu mekaniskiusut assigiinnitsut aqqutigalugit.
Tamanna pissaaq eqaatsumik, nakimannigitsumik sukkasuumillu. Aquummiit assakaasunut atassuteqaatini nungllarsimaneq assigisaalluunniit pissutaallutik aqunniarneq piuminaalliortitsissanngilaq.

Taamaattumik misissorneqassaaq assakaasut aqutip ipiterutaata aalaasaanut malinnaalluarnersut – ipiterutip aalanera asiillartoqarneragut sunnuteqarluanninersoq (ratslør), taamaappallu qanoq annertutigisiumik.

Ratslør sunaava?

Tassa aqutip ipiterutaa ipiallariarneqarsinnaalluni assakaasut malinnaanatik.
Siullermik aqut pisataalu misissorneqassapput asiillartoarsimaneq paasiniarlugu.

Taamaasiortoqassaaq biilip assakaasui siumorluinnaq sammisillugit inissiinikkut.
Biilip sanianut assakaasua siorleq saamerleq takusinnaangorlugu aquutaatalu ipiterutaa matup siorliup saamerliup igalaavatigut ammasukkut angusinnaangorlugu inissilluni. Ipiterut mianersortumik ipiallaamisinneqassaaq assakaasup isigisap aalariarnissaa tikillugu. Ipiterutip ipiallaamisinnerani killiffigisaq mauginiarneqassaaq taavalu ipiterut killup tungaanut mianersortumik ipiallaamisinneqassalluni assakaasup sanguallannissaa tikillugu. Ipiterutip ipinnerani killiffigisat marluk akorni taakku taaneqartarput ratslør.
Ratslørinik uuttuinnermi ipiterutip aalanera qamutip uninnganera pissutigalugu atortuini assigiinngitsuni tasisuasinnaassutsimit pisoq nalinginnaasumik naatsorsuutigineqartariaqanngilaq. Kimulluunniit aqqumminik misissuisussamat eqqaamanigassaassaaq aqut aqutitut "tandstang"-imik taaneqartartutut sanaajusimappat, taava aqunniarneq ippinnartortaqartussaassanngimmat.
Biilit nalinginnaat amerlanerpaat ullumikkut taamaattunik aquusersugaapput.
Oqartarpulli ipiterutip nigaliusaani uuttorlugu 5 centimeterit angusaraanni ajoquteqartoqassanngitsoq.

Ratslør akuerineqarsinnaasumiit annertunerusorigaanni biilit ingerlatigineqassanngilaq. Ratslør pisarnermiit annertunerusorigaanni misissortariaqarpoq sumerpiaq ajoquteqarnersoq. Motoreqarfiup ammartartua ammarneqassaaq ikiortigisamullu aqutip ipiterutaa illuaniit illuanut kigaatsumik ipiallatsinneqartassaaq.

*Biilip sanianut
assakaasua siorleq
saamerleq
takusinnaanngorlug
u aquutaatalu
ipiterutaa matup
siorliup saamerliup
igalaavatigut
ammasukkut
angusinn*

Taava nammineq motoreqarfimmi aquutip atassusersuutai ataasiakkaat ersiinnartut qimerloorneqassapput paasinialuglu pistai tamarmik ataatsikkut aalaseqarnersut – imaluunniit ilaqassanersut allaniit kingulliulaarlutik aalariartartunik. Taamaattoqarpat biili iluarsaasarfiliaattariaqarpoq, ipiterutip aalaasaanik malinnaasinnaannginneq taakkununnga pisuusinnaammat.

Tassami ratslør, taamaattoqassappat, assigiaamik aquutip atassusersuutaasa pisataasalu ataasiakkaat akornanni naligiiartussaavoq.

Aqut imatut aaqqissimasussaavoq, aqqusinikkut manissuinnakkut nalunaaquttap akunneranut minnerpaamik 10 kilometerinik sukkassuseqarluni ingerlaarnermi ipiterut ipikkaanni nammineerluni siumorluinnaq ingerlanissamut uteriartussanngorlugu. Aqut uuliap naqitsineranik saniatigut ikiuutaassinnaasunik (servostyring) atortulersugaasimagaluarpalluunniit taakku atunngikkaluit biili aquunneqarsinnaassaaq.

Qullit

Biilimik ingerlaarnialersinnani aamma qullit, kalerrisaarutit usseraatillu atortui, igalaanut tagiartuutit – asaatillu kiisalu assakaasut qalequtaat misissorneqartassapput ajoquteqannginersut peqqussutigisanullu naapertuuttuunersut.

Biili siornatungimigut qulleqassaaq, taakkulu assigiinngitsunik pingasunik sakkortussuseqassapput: Ungasissorsiut, qanittorsiut kiisalu sumiiffimmik takutitsissutit qullit. Qullit ungasissorsiutit qamutip sioraanut minnerpaamik 100 meterit angullugit qaammarfiginnissinnaassapput, qanittorsiutit taartoortitsisussaanaatik siumut minnerpaamik 30 meterit angusinnaassavaat. Sumiiffinnik takutitsissutit qullit takuneqarsinnaassapput qamutip siornani minnerpaamik 300 meterinik ungasissuseqarluni. Ingerlatitsisuusup misissortassavaa qullit tamarmik ikumasinnaanersut aammalu peqqussutigisanut naapertuuttumik atorsinnaanersut. Biilip siornani qullernik misissuinermi misissorneqassaaq pærit eqqortumik ikkunneqarsimersut taamaasilluni qanittorsiutit ikikkaanni aamma taakku ikittussanngorlugit. Aamma taamaassaaq ungasissorsiutinut tunngatillugu.

Amerlaqisut pæremik nammineerlutik taarsiisarput, ikkunnerlioraannili aamma kukkusumik inguneqartarluni. Qullerni illugiinni qullit qalipaataat sakkortussusaallu assigiissapput.

Biilip kingornatungaani qullit (tunuata sinaani tamani ataaseq) tunummut aappaluttumik qaamaneqassapput biilillu kingoraani 300 meterinik ungasissusilimmut takuneqarsinnaassallutik. Biilip kingornatungaani qullit siornatungaani qullit ikeqatigisassavaat. Biilimi qullernut ikittaatit assigisaasalu ikkusimaffigisaanni (instrumentpanel) qulleqarpoq tungujortumik ikikkaangat biilip qulliisa ungasissorsiutit ikinnerannut takutitsisartumk. Ungasissorsiutit qaamarnat allanik taartoortitsisinnaatillugu atorneqassanngilaq.

Biilit qulliisa ikumanissaat pissaaq seqernup nuineranit tarrinnissaata tungaanut, kiisalu putsersumi imaluunnit assigisaanni - ersernerlunnermi qaamanerlunnermilu qullit qanittorsiutit ikumassapput.

Qullit ikumaffisaata avataatigut qullit qanittorsiutit ikumassaaput. Qullit qanittorsiutit taarsiullugit putsumi qullit imaluunnit assigisai taarsiullugit atorneqarsinnaapput.

Usseraatit kalerrisaarutillu

Biilip usseraatitut kalerrisaarutitullu atortui tassaasussat qulliit ikeqattaartut, qulliit uninnermi qaammartartut siggartaallu, aamma misissorneqartassapput. Qulliit ikeqattaartut ikinneqassapput misissorlugulu tamarmik ikeqattaarnersut biilip saneraata illuani, siornatungaani kingornatungaani taavalu illuatungaaniittut aamma taamatulli. Aalajangersimasumik ikeqattaartussaapput – tassa minutsimut 60-it 120-llu akornann ikittarlutik.

Ingerlatitsisup inaani qulleqassaaq nakkutilliisummik aamma/imaluunniit nipilimmik kalerrisaarummik, qulliit ikeqattaartut ikinnerannut nalunaaqutaasussamik. Qulliup imaluunniit ikeqattaarnerup angusinnaasaa allanngussapput tamanna ersiutaassaaq qulliit ikeqattaartut arlaata ataatsip arlallilluunniit ikinngitsoornerannut.

Ikkittaat immikkut ittoq atorlugu qulliit ikeqattaartut tamarmik ataatsikkut ikinneqarsinnaassapput (havariblink).

Siggartaat kalerrisaarut ersarissuussaaq kipsisuitsumik nipeqartoq.

Uninnermi qullit, normoqarfiup qaammaqqutai, refleksit

Uninnermi qullit (biilip kingornatungaani sinaatungaani tamani ataaseq) misiligarneqassapput unittaatip tukertarfiata naqinneratigut ikiortigisamullu misissortillugu qaamaneqarnersut.

Biilit ilaat ima aaqqissuussaapput uninnermi qullit ikumasinnaaqqullugit motorip aallartittaataa atassusigaalluni. Ajornangippat biilit qarmamut assigisaanulluunnit kinguporsortinneqarsinnaavoq, namminerlu takuniarlugu uninnermi qullit unittaatip tukerfiata tukerneratigut ikissimanersut. Uninnermi qullit biilip kingornatungaani qullerniit (baglygter) sakkortunerungaatsiartumik qaamaneqartussaapput.

Biilip kingornatungaani normoqarfik qullit ikumaffissaasa nalaanni qaammaqqusersimassaaq. Ingerlatitsisuusup misissortassavaa normoqarfiup qaammaqqutai ajoquteqannginnersut. Normoqarfiit minguitsuutitaassapput.

Biili kingornatungaagut aappaluttunik ersersitsissusigaassaaq (reflekser). Taakku aseqqoqaratillu minguitsuussapput. Refleksit pingasunik teqqquliussanngillat.

Assakaasut qalequtai

Biilip aqunneqarsinnaanissaa uneriarsinnaassuseqarneralu pillugit pingaartuuvoq assakaasut sapinngisamik pitsaasunik qalequtaqartittuarnissaat. Taamaattumik biilimik misissuinermut ilaavoq misissortassallugit assakaasut qalequtaasa ajoquteqannginneri, qalequttat allaasa itissusissaattut minnerpaaffissaatitaq – 1 mm – taannaanersoq aammalu qalequttani silaannaap naqitsinera fabrikkimit qalequtsiorfiusumit peqqussuigineqartutulli innersoq.

Assakaasut qalequtaat inngigissulersukkat atoraanni taakku assakaasunut sisamanut tamanut ikkussugaassapput.

Aamma taamaassaaq assakaasut qalequtaannut maniillakkoortissianut ukiiuneranilu atugassianut tunngatillugu.

Sooq taama pingaartigaa assakaasut qalequtaasa allaasa kigarneri peqqussutigineqartutut itissuseqarnissaat, aamma pullaatitut silaannaap naqitsinerata eqqoruunissaa?

Aatsaannguaq nassuiarneqarpoq pingaartuusoq biilip aqussinnaanissaa nuitsinneqarsinnaanissaalu, aammalu biilip naatsorsuutigisatulli pissuseqartuunissaa.

Assakaasut qalequtaat pissusissamisuunnigippata biilip aqussinnaanera biilillu uneriarsinnaanera attorneqarsinnaapput.

Oqarta assakaasoq siorleq talerperleq silaannartakippallaartoq. Taava biilimik ingerlatitsisuusup tamanna qanoq malugisinnaavaa?

Tassa, biili talerpiup tungaanut sanguniartuassaaq (nutsunneqassaaq), taamaasilluni ipiterut saamiup tungaanut ipissimaniartuarneqassalluni biili siumorluinnaq ingerlasinnaaqqullugu.

Uneriassagaanni aamma biili taamatulli talerpiup tungaanut sanguniassaaq, tassa uneriarnissaaq isumannaatsuussanani. Aqqusineq quasartillugu imaannaanngitsunik kinguneqarsinnaavoq immaqalu aqqusernup avataanut nakkarsinnaalluni.

Assakaasut qalequtaasa kigartornerisa ingerlaarfiusumi imeq kigarnertigut avammut piiagassaraat, taamaasilluni aqqusinermut tulluarsimanissaaq aqussinnaanermut uneriarsinnaanermullu pingaaruteqaqisoq sapinngisamik allanngutsaaliortarlugu.

Assakaasut qalequtaat pissusissamisuunnigippata biilip aqussinnaanera biilillu uneriarsinnaanera attorneqarsinnaapput.

Assakaasut qalequtaat inngigersulersukkat aputilimmi atussallugit pitsaalluinnarput aqqusinnermut tulluarsimasarmata.
Assakaasut qalequtaat inngigersulersukkat atorinissaat pinngitsaalissutaanngilaq taamaallaat pisariaqavitsinnagit, kisiannili innersuutigaarput sillimmassiinnermut tungatillugu.

Assakaasut qalequtaat inngilersukkat piffissami majip 1-nit sitsillu 30-ata akornanni atorneqaqqusaanngillat.

*Biili siornatungaata
teqeqquagut
saamerlikkut
orraatinniarneqassaa
q. Biili orraassaaq
kaluunnissamullu
sakkukillisaatit
(støddæmpere)
ajoquteqanngippata
marlussunnik
qitulligaareerluni
unissaa*

Kalluunnissamut sakkukillisaatit

Biilip atortulersuutaanik misissuinissami aamma kalluunnissamut sakkukillisaatit ilaapput. Tamanna aamma pingaartorujussuuvoq kaluunnissamut sakkukillisaatit ajoqutillit biilimik aqutsisinnaanermut uneriarsinnaassuseqarnermullu pingaaruteqarmata.

Misissornissaa pisareeqaaq.

Soorlu assersuutigalugu siornatungaata teqeqquatigut saamerlikkut sakkortuumiik orraatinneqassaaq (qitulligaartinneqassaaq). Biili orraassaaq kalluunnissamullu sakkukillisaatit ajoquteqanngippata annerpaamik marlussoriarluni qitulligaareerluni unissaaq.

Teqqisigut allatiguttaaq taamatut misiligarneqassaaq.

Biilip pisataani orluarneq paasussani kukkunerit ersiinnartut takuneqarsinnaassapput tassaasutut assakaasut qalequtaasa tamatigut tamaana nungullarsimeranni, pullannerliugaanerannut ersiutaasumik, assakaasup nammineq kukkusumik ikkussaana (equngasumik

assakaanera) aammalu kalluunnissamut sakkukillisaatit imaluunniit unittaaatit kukkuneqarneri.

Assakaasut qalequtaasa kukkusumik silaannartaqarnerat aqunnermi sangusooqqajaasitsisinnaavoq (sangupiloornerusinnaasumik imaluunniit naatsorsuutigingisamiit annikinnerusumik sangutitsisinnaalluni).

Ingerlaarnermi kalisannertut nipiliornerit pissuteqarsinnaapput ajorunngujutsut (sissingusaat) imaluunniit kalluunnissamut sakkukillisaatit ajoquteqarnerinik. Taamatuttaaq misissorneqassaaq biilip igalaavisa tagiartuutaat – asaataallu atorsinnaanersut, aammalu tissalukaarutissamik immerneqarsimanersut.

Pingaartuuvoq taakkua atorlugit igalaat minguitsuutittuarnissaat. Ujatsiutaasat isumannaallisaaq peqqussutigisanut naapertuuttuussapput (ingitsilaneqaratik allatulluunniit ajoquteqaratik).

Biilip tarrarsuutai sukuluutsuutitaassapput eqqortumillu inissisimassallutik, taamaasilluni ingerlatitsisuuvoq kingunerminiittunik pisariaqarneratut takunnilluarsinnaanngorlugu.

Kalitat

Biilinit aqutsinissamut allagartartaaruit kalitaqarlutit ingerlasinnaavutit, tamannali malittarisassaarpoq.

Qaquguluunnit kalitaqarsinnaatitaavutit 750 kg. tilillugu.

Tassa tamakkiisumik kalitat 750 kg. qaangernagu, tassalu biilip kalitallu oqimaassusaat qaangenagu.

Kalitassaq biilinit attavilerneqartinnagu paasiniartariaarpoq, biili kalititsisinnaanersooq. Kalitassap oqimaassaata biilip kalitsinissamut oqimaasaanut qaangerpagu, kalitassaq biilimut attavilerneqassanngilaq.

Biili kalitaqarsinnaanera qularnaareeraanni. attavilereeraannilu, qulliit tamaasa ikumaneri, qaammaqqutillu aserortoqarsimanginneri erseqqinnerilu misissorneqassapput.

Kalitaq angalanissamut akuerisaasimassaaq normupladialu eseqqisumik takuneqarsinnaassaaq.

Biili ATV.

ATV aqqummi maniitsumi aqquserngit nalinginnaasut avataanut tulluarsagaavoq, Mianersorillu. Aqutini maniitsuni ATV aqukkuminaassinnaavoq, qummukajaarnerusukkut ingerlatilluni tunumut uleriarsinnaavoq uppilluniluunnit.

Aqqusineq tamatigoortukkutaaq ingerlanermi mianersortariaqarpoq.
Sukkasuumik angalanissamut tulluarsagaanngilaq. Soorlu aqqut
sangujoraarpat aqukkuminaallilluni uppissinnaavoq.

ATV annerpaamik tiimimut 30-nik sukkatigaluni ingerlaqqusaavoq.
Allatullu biilitut akuerisaasimassaaq normupladimillu peqassalluni.

Imigassaq, qasoqqaneq, nakorsaaitit il.il.

Biilinnaangitsoq aammali ingerlatitsisoq "pissusissamisoortuussaaq", tassa imaappoq, isumannaalluinnartumik ingerlatitsisinnaasutut pissuseqassaaq.

Aqqusinertigut angallannermik inatsimmi § 10, imm. 1,, tamanna pillugu ima oqarpoq:

Qamutip ingerlatinneqarnissaa ingerlatinniarneqarnissaaluunniit inerteqqutaavoq taamaasiortoq inuuppat nappaammik, qasupiloorsimanermik, sineqqalaarpallaarsimanermik, nakorsaatinik qiimmatsitsisartunik uernalersitsisartunilluunniit sunnerneqarnermik assigisaannilluunniit peqquteqartumik qamummik taamaattumik isumannaatsumik ingerlatitsisinnaangisoq.

*Biilernissaq
sioqqullugu
aalakoornartort
alinnik
iminngisaanna-
rit.*

Taamaattumik biilertoqassanngilaq imaluunniit biilerniartoqassanani

ima qasusimatigaluni imaluunniit napparsimatigaluni biili isumannaalluinnartumik ingerlatissinnaanagu.

Aamma taamaassaaq nakorsaaitorsimagaanni imaluunniit ikiaroorartortorsimagaanni.

Nakorsaaitit biilernissamut ulorianaatilittut taaneqartartut puusigut aappaluttumik pingasunik teqqqulimmik nalunaaqutsersimasarput, tassa atuisuusoq oqaluttuunniarneqarluni taamaattutorsimagaanni piffissami sunniusimaffigisaani biilertoqassanngitsoq.

Napparsimanermi, qasunermi imaluunniit aaliangersimasunik nakorsaatitorsimanermi paasisinnaassuseq iliuseqarsinnaassuserlu malunnavissumik appartarpoq. Ukuusinnaapput sianiutigissaatit imaluunniit sininnartut, queruversaait sakkortuut, meriangunaversaatit tamakkulu assigisaat, soorunalumi ikiaroonartut.

Paasisinnaassuseq iliuseqarsinnaassuserlu iisartakkat imaluunniit ikiaoonartoq imigassamik akugaanni, inummut sunniuttarpoq siumoortumik takusisinnaasassaanik annikilliilluni, ajutoornissarlu ilimanarnerulertarluni.

Napparsimagaanni, qasoqqagaanni, nakorsaatinik aalajangersimasunik soorunalumi aamma ikiaroonartunik atuisimagaanni paasinnissaassuseq iliorsiuseqarsinnaassuserlu annikillerujussuartinneqartarput

Siusinnerusukkut nassuiarneqarpoq piffissaq ilioriuseqarfissaq sekundtip ataatsip missaanniittutut naatsorsneqartarpoq. Piffissaq taanna sivilunerujussuannngortarpoq siuliini taagorneqartunik atuisimagaanni tamatuma nassatarisaanik ulorianartoqarnera takulertorneqarsinnaasarani, aalajangiussiniarneq sivilunaarunneqartarluni, soorunalumi uneriarnissaq imaluunniit avaqqusseriarnissaq sivilunaarunneqartarluni – tassalu ajutoornertaqartarluni.

Erseqqilluinnarpoq paasinnissinnaassutsip ilioriuseqarsinnaassutsillu aamma annikilliserujussuarneqartarnerat imigassartorsimagaanni. Taamaattumik imereersimagaanni biili uninngatiinnartariaqarpoq.

Aqqusinertigut angallannermik inatsimmi § 10, imm. 2, tamanna pillugu ima oqarpoq:

Qamut ingerlanneqaraniluunniit ingerlanniarneqassanngilaq inummit siuliini taaneqartunik pissuteqartumik imaluunniit imigassamik sunnerneqarsimanermik pissuteqartumik qamumik isumannaatsumik ingerlatitsisinnaanngitsumit.

Taamaattumik biilimik ingerlatilinnut tamanut oqaasinnaaqarpoq:

Benzin imigassarlu akuleriisissallugit ulorianartuuvoq

Taamaattumik imigassartorsimagaanni biilertoqassanngilaq.

Kinaluunniit arlalialunnik imereersimasoq isumaqartarpoq biilerluarsinnaalluni. Siuliinili taaneqareersutut paasinnissinnaanera aammalu iloriuseqarsinnaanera aalajangersinnaassusialu ima sakkukillismatigisarput ingerlatitsilluarsinnaasarani, taamalu imminut angallattunilu avatangisinit ulorianartorsiortitsisaruni.

Ilami annikitsuinnarmilluunniit imersimagaluarluni biilernissaq pillarneqaataasinnaavoq.

Nalinginnaasumik naatsorsuutigineqarpoq aalakoornartulik nalinginnaasoq aammi 0,20-miit 0,25-mut promilleqalersitsisartoq. Imigassamik 0,50 promillemiit (0/00) annertunerusumik aak akoqarpat promille killissarititaq sinnersimatillugu biilersimasutut pillagaassoqartarpoq.

Alakkornatulik nalinginnaasq 0,5 aamma 1,2 akornani ingerlatitsisinnaatitaaneq patsisissatitalimmik arsaarinnissutaasarpog, tassa imaappog, qamummik motorilimmiik ingerlatitsisinnaanermut allagartaqarfiusussamik ingerlatitsinissaq inerteqqutaasarpog inissutaasumik eqqartuussummit ukiuni pingasuni misiligaaffilimmik taamaasilluni ingerlatitsisinnaatitaaneq pineqartumiit arsaarinnissutaassalluni.

Ima imersimatigigaanni aammi 1,20 0/00-miit annertunerusumik imigassartaqarluni, taava imigassartorsimalluni biilersimasutut pillagaassutaasarpog, ingerlatitsisinnaatitaanerlu piffissami qaammatit arfinillit ukiullu qulit akornanni sivirususilimmi atuuttussamik arsaarinnissutaasarpog imaluunniit arsaarinnissutaavittarluni.

Qamutiniq motoorilinnut ingelatitsisinnanermut allagartaq arsaarinnissutaasinnaavoq siornatigut patsisitalimmik arsaarinnissutaasimappat, taassumalumi iluani imigassatorsimalluni biileraani, imaluunnit patsitalimmik arsaagaassimagaanni tigoqqiinerullu kimgorna, ukiut tallimat iluani imigassartorluni biilersimagaanni.

Sorraatsumik imaluunnit arlaleriarluni unioqqutitsinermi biiliniq arsaarinninnermik kinguneqarsinnaavoq.

Isumaqartoqassanngilaq tamanna atuareerlugu "taamaallaat" 0.500 promillit ataallugit imigassatorsimagaanni biileraluaraanni soqutaanngitsoq!

Uppernarsarneqarsinnaappat, ajutoornermut imigassatorsimaneq pissutaasoq, promillip 0,50 ataassimagaluaraluunniit, imigassatorsimalluni biilersimanermut eqqartuussaasoqarsinnaavoq.

Aqqusinertigut angallannermik inatsimmi § 9, imm. 2, tamanna pillugu oqarpoq:

Aammattaaq imigassatorsimalluni ingerlatitsisutut eqqartuunneqassaaq qamummik motorimik ingerlatilimmik ingerlatitsisoq imaluunniit ingerlatitsiniaraluartoq ima atsigisumik imigassatorsimasoq aarlerinaatsumik ingerlatitsisinnaajunnaarluni.

Misiliigaluarneq

Imaaginnanngitsoq biilimik ingerlatitsineq kisiannili aamma ingerlatitseriar**aluarneq** imigassartoreersimalluni pillarneqaataasinnaavoq. Qaqugu taava oqartoqarsinnaava biilimik inerlatitseriaraluartoqartoq?

Misiliigaluarneq pilagaassutaasinnaavoq, tassa qamummik ingerlatitsinissamik **siunertaqarsimagaanni**, aammalu taamaasiornissamu piareerluinnaleraanni iliuuseqarnialeraannilu, soorlu assersuutigalugu matuersaat biilip motoria aallartinniarlugu ikittaataanut ikkukkaanni.

Taamaattumik imigassartorsimagaanni ajoqutissarsiumanngikkaannilu biilit eqqaanaveersaartariaqarpoq.

Aqqusinermi angallanermik inatsimmi § 11, imm. 1, oqarpoq:

Inerteqqutaavoq qamummik ingerlatitsisunngortitsinissaq inummut § 10, imm. 1-imi taaneqartut peqqutigalugit imaluunniit imigassamik sunnerneqarsimanini peqqutigalugu qamummik isumannaatsumik ingerlatitsisinnaanngitsumut.

Takuneqarsinnaasutut aamma inummut ima imersimatigisumut qamummik isumannaatsumik ingerlatitsisinnaanngitsumut biilip aqutaa isumagisassanngortinneqassanngilaq.

Inuk biilimik ingerlatitsisuuusoq allalu taassumunnga ingerlatitsisussanngortitsisoq (matuersaammik tunniussiqo) pillarneqartussaapput.

Ingerlatitsisuuusoq promille killissaatitaasoq sinnerlugu biilersimasutut imaluunniit aalakoorniluni ingerlatitsisimasutut pillarneqassaaq inullu taassumunnga matuersaammik tunniussisoq siuliini § 11-mi taaneqartutut pillarneqassaaq.

Taamaattumik pissutigisassat siuliini taagorneqartut tamaasa pissutigalugit pisariaqarpoq politiit biilertunik unitsitsisarnissaat ingerlatitsisuuusup imigassartorsimasinnaanera misissorniarlugu. Taamaattumik aqqusinertigut angallanermik inatsit politiinut piginnaatitsisoq – sukulluunniit – silammut anersaartitsinikkut misiligutissanik piумаqartarnissamut, taamaasilluni takuneqarsinnaassammat biilimik ingerlatitsisuuusoq imigassartorsimansoq taamaappallu qanoq annertutigisumik. Politiit aammattaaq piginnaatitaapput inummik aassiuinikkut qoorsiuinikkullu misissugassanngortitsinissamut pissutissaqartumik pasitsaakkunikku ingerlatitsisuuusup aqqusinertigut angallanermik inatsimmi ingerlaarnermut atatillugu imigassaq pillugu maleruagassanik unioqqutitsisimanera.

Ingerlatitsisuusinnaanermut arsaarinnikkallarneq

Aqqusinertigut angallannermik inatsimmi § 6, imm. 1, 2 aamma 3 ima oqarput:

**Ingerlatitsisuusinnaanermik politiit
arsaarinnikkallarsinnaapput pineqartup
ingerlatitsisinnaanermut uppersaatitaarnissamik
patsisissaatitat naammassisinnaajunnaarsimappagit.
Tamatuma aalajangiiffiginiarneranut pisariaqartitatut inuk
pineqartoq suleqataajumangippat ingerlatitsisinnaanermut
piginnaatitaaffianik politiit ingerlaannaq arsaarallarsinnaavaat.
Pineqartup ikiaroorartunik imaluunniit silassorissutsimut
sunniisinaasunik allanik pinngitsuuisinnaaneranik
imerajuttuuneranilluunniit apeqqutit eqqartuussivinnut
suliassanngortitaanissaat piumasarineqarsinnaavoq.**

**Imm. 2. Ingerlatitsisuusinnaanermik piginnaatitsissut
piffissami aalajangersimasumi atugassaajunnaarlugu
arsaarinnissutaasimappat, aatsaat
pissarsiareqqinneqalersinnaavoq piffissap
atuiffissaatitaanngitsup naaneratigut, piginnittuusimasup
ooqattaarummik misilitsinnini angusiffigisimappagu.**

**Imm. 3. Ingerlatitsisuusinnaanermik piginnaatitsissut
misiligummik arsaarinnissutaanngikkallarpat piffissap olitiit
aalajangigaata qaangiutinnginnerani ingerlatitsisuusooq
ooqattaarummik misilitsissaaq. Ingerlatitsisuusinnaanermik
piginnaatitsissut arsaarinnissutigineqarallassaaq misilitsittoq
angusinnigppat imaluunniit misilitsittussaagaluaq
milisitsikkumangippat. Taamaattoq ooqattaarummik
misilitsinnissaaq pissanngilaq § 59, imm., imm. 1, oqaaseqatigiit
aappaat, imaluunniit § 60, imm. 1, nr. 2 naapertorlugit
arsaarinnittoqarsimappat. Aammattaaq ooqattaarummik
misilitsinnissaaq pissanngilaq eqqartuussaaq pissutist
arsaarinninnermut pissutaasut qaangiunnerisigut
ingerlatitsisinnaanermut misilitsinnermini angusippat.**

Takuneqarsinnaasutut politiit ingerlatitsisinnaanermik
arsaarinnikkallarsinnaapput, pineqartup ingerlatitsisinnaanermut
allagartaqarnissamat patsisissaatitat naammassisinnaajunnaarpagit.
Tamanna arlaannik pissuteqarsinnaavoq. Arsaarinnikkallarnermut
pissutaasinnaapput napparsimaneq, innarluuteqarneq imaluunniit
biileriaaseq.

Siuersinnerusukkut taaneqareersutut ingerlatitsisinnaatitaaneq aamma
arsaarinnikkallasutaasinnaavoq patsisissaatitalimmik imaluunniit
ingerlaannartumik promille pissutigalugu imaluunniit
imigassartorsimalluni biilersimagaanni.

Pisartuni amerlanerni imaattarpoq ingerlatitsisinnaatitaaneq
pissarsiareqqinniarlugu ooqattaarutaasumik misilitseqqittoqassalluni,
tassalu imaappoq atuagarsornikkut nutaamik misilitsittoqassaaq
malitsigisaanillu bilernermi misilitsittoqassalluni.

Sungiusarneq ilinniartitaanerlu

Motorilimmik ingerlatitsisussap – qamummut imminermullu tunngasutigut – pisussaaffii tamaasa akisussaaffiatu annertussusia tusareerpagut.

Pitsaanerunngilali tamakku ilisimariissallugit taamaasilluni suut pisussaaffigilernissaat ilisimalerumallugu?

Biilersinnaanermut allagartartaarumalluni biilernermit ilisimasassat tungaasigut ilinniartitaaneq pissaaq inummi politiinit akuerisami. Inuk taanna qamummi suniusaatit atorneqartumi ilinniartuusup saniani issiassaaq.

Ingerlatitsisinnaanermut taamatut sungiusarneq aatsaat aallarnerneqarsinnaavoq ilinniartuusup ukiui malillugit allagartartaarsinnaalernissaa qaammatinik pingasunik sioqqullugu. Taamatut biilernermit ilinniartuusup ilinniassavai biilip aaqqissuusaaanera atortuulu, aammalu atortut tamakkua pequtigisanut naapertuuttumik pissuseqarnerisut kiisalu pingaarnertut biilip eqqortumikk ingerlatiginissaa allanik ulorianartorsiortitsinertaqanngitsumik.

Biilimi ingereeraanni aallartinniarlugulu siullermik qularnaagassaavoq inissiinermi unittaataa amusimanersoq (unitsitsisimanersoq), biililu frigrarimiinnersoq.

Tamanna pereerpat ingerlatitsisup issiavia inissilluarneqassaaq taamaasilluni ingerlatitsinissamut eqqortumik inissittoqaqqullugu (issilluarluni aammalu ajornaquteqanngitsumik atortut ingerlaarnermi atugassat tamaasa angusinnaanngorlugit) kiisalu biilip tarrarsuutai – silataaniittut iluaniittullu – eqqortumik inissinneqassapput. Taavalu koblingi apparnerpaaffissaa tikillugu tukerneqassaaq ikittaatillu matuersaataa kaajallallugu.

Maanna motori ingerlalerpoq. Qamutip gearia inissamut siullerut pisinneqassaaq.

Ingerlaalersinnani pingaartorujussuuvoq qinerluaqqaarnissaaq, bilertunik allanik, pisuinnarnik qamutinilluunniit allanik ingerlaartunik aggersoqarnerisooq, kingornatungimiit, saneqqamiit imaluunniit siunnermiit.

Aggersoqannginnera qularnaarluareeraanni saamiup tungaani qulleq ikeqattaartoq usseraatigineqassaaq sukkatsisaatillu tuckerfia mianersortumik tutillugu (motorip sakkortuseriarnera naalaarlugu) koblingi mianersortumik qullariartuaartillugu peqatigisaanik uninnermi unittaat qasukkartillugu ilillugu).

Taava biili ingerlalerpoq.

Unitseqqinniarnissaa ilinniapallanneqarsinnaavoq koblingi naqilluarlugu tutisimaneratigut, kingumut sanimullu qinerluareernikkut aggersoqanngippat, unittaatip tuckerfia sallaatsumik tutillugu tamatuma

peqatigisaanik talerpiup tungaanut qulleq ikeqattaartoq usseraatigalugu, taamalu biili talerpiup tungaani aqquernup ingerlaarfiup sinaava sinerlugu aqullugu.

Koblingi apparnepaaffissaani tutisimajuarlugu, gerai frigeraimut inissinneqassaaq – unitsitsinermi unittaaat amuneqassalluni, koblingi iperearneqassaaq, qulleq ikeqattaartoq qaminneqarluni, taavalu motori unitsinneqassalluni ikittaaatip matuersaataata kaajallanneratigut. Maanna aallartitsisarneq unitsitsisarnerlu misilereerpagut.

Naatsunnguamik taamatut ilinnialaareerluta pitsaanerussaaq biilernermit ilinniartitsisup ilinniartitsineq biilillu atornissaanik ingerlannissaanillu sungiusaaneq nangeqqippagu.

Inissiineq

Biilimik inerlaartut sapinngisamik akornuteqanngitsumik ingerlasinnaaqullugit biilit aqutaani qanoq inissinnissamut malittarisassiisoqarpoq.

Aqqusinertigut angallannermik inatsimmi § 17, imm. 1 tamanna pillugu ima oqarpoq:

Qamutininik ingerlasut pissutsit naapertuutigalugit aqqusinermilu ingerlasut allat saniatigut eqqarsaatigalugit sapinngisamik talerpiup tungaatigut ingerlaniassapput. tillader det.

Talerpiup tungaaniigit

Tassa imaappoq, ingerlaartilluni aqqusernup ingerlaarfiusup talerpiup tungaani sinaava sapinngisamik qaninniarlugu ingerlaarneqartassaaq. Tamanna aqqusinermi ingerlaarfiusumi inissaqarluarnerulersitsissaaq, allat qaangiiniialissappata imaluunniit naapikkiartukkanik ingerlaartoqarpat. Taamaappoq pingaartumik aqqusineq ingerlaarfiusoq amippat.

Aqqusinertigut angallannermik inatsit talerpiup tungaaniissagaanni biilertunut allanut eqqarsaatiginninnermik oqaaseqarpoq. Soorunam ilaanneeriarluni angallattunik allanik aamma talerpiup tungaaniittoqareersinnaavoq. Tassaasinnaapput pisinnaat, cykilertut imaluunniit knallertertut.

Tassalu sukkaannerullutik angallattut tamakkuupput eqqarsaatigisassat - inissaqartitassat – aqqusinikkut ingerlaartilluni.

Sanguneq

Aqqusinertigut angallannermik inatsimmi § 28 sanguneq pillugu ima oqarpoq:

Ingerlatsisup sangunialersinnani sangutinnanilu sianigissavaa iliuseqarnermi tunuminit aggersunut navianaateqanngitsumik akornusersuutaasariaqanngitsumilluunniit pinissaa. Saamiup tungaanut sanguniarnermi illuatungaanit aggersut qaangiunnissaat utaqqineqassaaq.

Imm. 2. Kaajallanneq uteriartornerlu aatsaat pisassapput angallattunut allanut ulorianartorsiortitsinaniluunniit akornusersuutaanngitsumik.

Talerpimmut sanguneq

Talerpiup tungaanut sanguniaraanni, sangunialersinnani misissoqqaartariaqarpoq allanut ulorianartorsiortitsinngitsumik imaluunniit pisariaqanngitsumik akornusiinngitsumik sanusinnaanissaq. Tassa imaappoq, tunummut talerpimmullu qinerluaqqaartariaqarpoq, soorlu assersuutigalugu knallertertumik immaqaluunniimmi cykilertumik pisuinnarmilluunniit aggersoqarnerseq paasiniarlugu. Taamatuttaaq misissortariaqarpoq illuatungaanit aggersunik aamma tassuuna nammineq sanguffiginiakkakut sanguniartoqarnerseq. Aammattaaq "aqqusinermi nutaami" biilimut inissaqarnerseq misissorneqassaaq, aammalu angallattoqarnerseq, pisuinnartoqarnerseq imaluunniit illuatungaanit biilertunik sissuigassaqarnerseq.

Kiisalu misissorneqassaaq sanguffigisassami biili inissaqarnerseq, aammalu aqqusinikkoortoqarnerseq, pisuinnarnerseq, imaluunniit naapikkiartukkamik ingerlartoqarnerseq, sianiginiagassanik. Piffissaalluartilugulu takusassarsioreeraanni, talerpiup tungaanut sangunissamut usseraatitut qulleq ikeqattaartoq ikinneqassaaq sapinngisamillu uiarterivallaarnaveersarluni talerpimmut sangulluni aammalu aqqusernup ingerlavigisap talerpata sinaava sinerniartuarlugu.

Saamimmut sanguneq

Saamiup tungaanut sangussagaanni taamatulli tunummut, sanimut siumullu misissoqqaarneqartassaaq akornutissaqanngitsumik sangusinnaanissaq pillugu.

Aqqusineq silippat, imalu silitsigippat, biilimut illuatungaanit aggersumut biili nammineq biilerisap (talerpiata tungaatigut) saneqqussinnaappat, biilip aqqusernup ingerlaffigisap qeqqata tungaanoortilaarnissaa pitsaassaaq, taamaasilluni biilimut

talerpiatungaatioortumut biilimullu illuatungaanut ingerlasumut inissaqarniassammat.

*Saamiup
tunganut
sanguniaraanni
tunummut,
sanimut
illugiinnut
siumullu
misissoqqaartari
aqarpoq.*

Aqqusineq qimallugu sangunnginnermi biilnik illuatunganiit aggersoqarnerseq suli eqqumaffigineqassaaq. Biilnik illuatunganiit aggersoqarpat taakkua saneqqunnissaasa tungaanut biili uninngassaaq.

Kaajallatassatut ingerlavigisassiaq

Kaajallatassatut ingerlavigisassiaq qanillartuleraanni taannalu aqqusaaqqaarlugu ingerlaqqittussaalluni taava qanoq-iliortariaqarpa? Siulliullugu tunuarsimanissaq atuutissaaq. Tassa kaajallatassaq iserfigitinnagu sukkassuseq ariitsunnguamik orninneqassaaq, saamiatunganiillu aggersut tunuarsimaffigineqassapput akornusertissaaruppallu ingerlaqqissinnaalluni.

Oqaaseq kaajallatassatut ingerlavigisassiaq eqqarsaatigiunnaarlugu ingerlaaqqinnissami qanoq inissisimanissaq kisiat eqqarsaatigigaanni taava ajornartoqassanngilaq.

Ingerlaarfissaq taamaattoq paasineqassaaq tassaasutut assigiimmik sammivilittut ingerlaarfissaq sangorialik.

Tassa aqqusinermi taamaattumi inissinnissatulli inissinneqassaaq. Siullermik talerpiup tungaa atuarniarsarlugu.

Aqqusineq siullem aqqutigalugu tassanngaanniit anillanniassagaanni talerpiup tungaa atuarniartuarlugu, qinerluarluni, talerpiup tungaa ikeqattaartoq usseraatigalugu taamalu kaajallatassatut ingerlavigisassiamiit qimagulluni. Tassa talerpiup tungaanut sanguniartarnek pillugu aatsaannguaq ilikkariikkatsitorpiaq iliorluni. Qanorli iliortoqassava kaajallatassatut ingerlavigisassiaq aqqusernit aappaatigut immaqaluunniimmi aqqusernit pingajuatigut aatsaat qimassagaanni?

Aqqusineq ingerlaarfik kaajallatassatut ingerlavigisassiami ima silitsigippat biilit marluk amerlanerusulluunniit sanileriissinnaallutik, taava saamiup tungaanut inissittoqassaaq (tassa kaajallatassatut ingerlavigisassiap qeqqata tungaanut).

Taanna qimannaveersaarneqassaaq kaajallatassatut ingerlavigisassiaq qimanniarlugu aqqusineq kingulleq pallikkiartulersinnagu, taavalu aqqutigisaaq nikisissallugu (eqqaamajuk qinerluaqqaarnissaq) taamalu sapinngisamik talerpiup tungaani siusinnerusukkutulli inisseqqilluni siusinnerusukkullu nassuiarneqareersutut talerpiup tungaanut nalinginnaasumik sangulluni.

*Kaajallatassatut
ingerlavigisassiaq
naatsorsuunneqas
saaq aqqutissatut
ataasiusumik
siunnerfeqarluni
sangujartuaartu-
mik
ingerlaarfissatut.*

Eqqaamajuk – aquutip ipiterutaa ipinnalersinnagu - misissoqqaarnissaq.

Kaajallanneq

*Biili talerpiup
tungaaneereermat
pisariinnerpaallunilu
isumannaannerpaas-
saaq
siumuinnaqqaarluni
saamimmut
kaajallannissaq.*

Kaajallannerit uteriartornerillu aatsaat pisassapput allanut ulorianartorsiortitsinertaqanngitsumik imaluunniit akornusersuinertaqanngitsumik. Tassa misissoqqissaaqqaarluni. Kaajallannissaq biilertut allat sianigilluinnarlugit pisassaaq. Biili nalinginnaasumik talerpiup tungaaneereersussaammat, pisariinnerpaavoq biili siumukarkteqqaarlugu saamiup tungaanut sangutinniassallugu. Taamaasiornikkut aamma misissorniarneq pitsaanerusussaavoq, tassami angallattut isikkiveqarfimmiit aamma takuniarneqartussaammata.

Inissisimanissamik apeqquumi aamma ilaavoq siulerisatut ingerlaartumut ungasissusissaq. Tamatumani eqqaamajuarneqartassaaq siulerisatut ingerlaartup kingornani naammattumik ungasissuseqarnissaq, taamaasilluni uneriataassappat uninnissamut periarfissaqarluarumalluni. Tassunga tunngatillugu atuakkap aallaqqaataata tungaa uterfigisinnaavat takuniarlugu uneriarnissamut uninnissamullu takissusissaatitat il.il. atuareersimasatit eqqaamasinnaaneritit

Tunuarsimasussaaneq

Inissisimanissap pingaartumillu sangunialernermi eqqartorneqarnerani taaneqarpoq pisuni aalajangersimasuni tunuarsimasussaaneq. Qujanartumik aqqusinikkut ingerlaartut ataasiakkaat namminneq isumaat maliinnarlugu taamaasiortoqarneq ajorpoq, kisiannili aqqusinertigut angallannermik inatsimmi aalajangersimalluinnartunik maleruagassaqarpoq qaqugukkut pisuni ataasiakkaani tunuarsimasussaaneq pillugu. Taamatut pisussaaneq taaneqartarpoq tunuarsimasussaataaneq.

Talerpimmeersunut tunuarsimasussaaneq

Aqqusinermut angallannermut inatsimmi § 2, imm. 1, 4 aamma 5 tamanna pillugu ima oqarput:

Imm. 1. Qamutitik ingerlasut pingaartumik aqqusernit paarlaffiini mianersussapput.

Imm. 4. Qamutitik ingerlasut allatigut (imm. 2-mi 3-milu taaneqartut) imminnut sipisunik siunnerfeqarlutik ingerlaartillugit qamummik ingerlatitsisuusoq ingerlaartumik allamik talerperlerinnittoq tunuarsimasussaavoq (talerperlerisamut tunuarsimasussaaneq), § 27, imm. 2 naapertorlugu allatut aalajangiisoqarsimangippat.

Imm. 5. Qamutitik ingerlasut tunuarsimasussaasut erseqqissumik piffissaalluartillugu sukkaallinermikkut imaluunniit uninnermikkut nalunaassavaat tunuarsimasussaanutik eqquutsinniaritsik. Aatsaat ingerlaqqittoqartassaaq tamanna qamutit allat aqqusinermi sumiissusiat, ungasissusiat sukkassusiallu naapertorlugit aarlerinartoqanngitsumik akornusersuutaanngitsumillu pisinnaagaangat.

Maleruagassat atuarluaraanni paasilertugassaavoq taakku tamanit i lisimaneqarparta imalinneqarpatalu angallanneq qanorluunniit angallattut amerlatigigaluarpata ppinnartoqarpallaanngitsumik ingerlasinnaasoq.

Maleruagassat taakku aqqusinertigut angallannermik inatsisip "tunngaviusut inatsisaa" aallaqqaatigivaat. Atuakkap aallaqqaasiutaaniit eqqaamarput "ikiuinissaq". Inatsimmi oqaaseq mianersorneq atorneraluartorluunniit taamaattoq oqaatsimi "mianersorneq"-mi innimiginninneq sissuernerlu aamma pinarput.

Tassami sissuerneramik innimiginninnermillu takutitsinnginneq mianersornerusinnaanerpog?
Aqqusernit paarlaaffiat qanilliarthoraanni immikkut mianersortariaqarpoq, tassa sissuerluarluni (qinerluni) aammalu angallattut allat innimigilluinnarluggit.
Taamaasiussagaanni qanoq iliotariaqarpa?
Tassa, aqqusernit paarlaaffiat qanilliarthuleraanni siullermik biili sukkaallisillugu taamalu unilertorsinnaangorluni biilertunillu allanik aggersoqarnersoq paasiniarlugu.
Taamaasiornikkut aamma angallattut allat paasisinneqartarput kigaallattup tunuarsimasussaanerminik naammassinninniarnanik. Nammineq ingerlaarnermi siunnerfigisaq napillugu allanik aggersoqarpat, taava sorleq tunuarsimassava?
Aqqusernit paarlaaffiat tikilersinnagu sumiiffisisami immikkut ittunik nalunaaqutsersuuteqangippat tamatigut biilit **talerpiup tungaaniit aggersut** tunuarsimaffigineqartussaapput.
Aatsaat siumut ingerlaqqittoqartassaaq siumut ingerlaaqqinnissaq allanut ulorianartorsiortitsissangippat imaluunniit akornusersuissangippat.

Taamatut tunuarsimasussaaneq taaneqartarpoq talerpimmiit aggersunuttunuarsimasussaaneq.

Pinngitsoorani tunuarsimasussaaneq

Pingasunik
teqeqqulik
innginnersaa-
nut tutsitaq
isumaqarpoq
pinngitsoorani
tunuarsimasus-
saaneq.

Aqqusernit ilaat ima pingaaruteqartigisutut pisortanit naatsorsuunneqartarput aqqusinernit minnerusuneersunut tunuarsimasussaaneq pillugu talerpimmit aggersumut tunuarsimasussaannermit sakkortunerusunikaalajangersaasoqarsimalluni.

Aqqusernup aalajangersimasup pingaaruteqarneranik aalajangiineq pissuteqarsinnaasarpoq taassuma angallaffiuneruneranik imaluunniit taassuma sumiiffigisami aallaqqaammulli pingaarnertut aqquataasareersimaneranik.

Biilertoq aqqusinnermut immikkut pingaarutilimmut isussanngorneranikk oqaluttuunnarlugu allattarfiusamik angallattunut najoqqutassamik ikkussisoqartarpoq.

Taama ittoq iluseqarajuttarpoq pingasunik teqeqqulittut teqeqqup innginnersaanut tutsitaq aammalu qaqortuulluni aappaluttunik sinaakkutilik.

Nalunaautsiussami taamaattumi qanoq iliortoqassava?

Aqqusinertigut angallannermik inatsimmi § 32, imm. 2 ima oqarpoq:

Aqqusinnermut iserniartoq imaluunniit aqqusineq napillugu qamutinik ingerlaniartoq aqqusinikkut illugiimmik ingerlaartunut tunuarsimasussaavoq (pinngitsoorani tunuarsimasussaavoq) taamaasiornissaq § 23 naapertorlugu nalunaaqutsersuinikkut nalunaarneqarsimappat.

Takuneqarsinnaasutut ingerlaartut talerpiup tungaaneersut kisimik tunuarsimaffigisassaangillat.

Nalunaaqutsiussaq taama ittoq, soorlu assersuutigalugu pingasunik teqeqqulik teqeqqup innginnersaanut tutsitaq takugaanni, taava

isumaqarpoq aqqusineq pingaarnersooq qanilliarneqartoq taamaattumillu

Tassuuna ingerlaartut tamaasa tunuarsimaffigineqassapput

tassa **talerpiup tungaaneersut aamma saamiup tungaaneersut.**

Tunuarsimasussaaneq taanna taaneqartarpoq **pinngitsoorani tunuarsimasussaaneq.**

Tamatumani aamma imaassaaq aqqusernit paarlaffiat taanna qanilliarneqassasoq kigaallalluni imaluunniit unissalluni nalunaarniarlugu tunuarsimasussaaneq naammassiumaneqarnera. Aatsaat aallaqqittoqassaaq qulakkeerluinnareeraanni allat ulorianartorsiortitaannginnissat imaluunniit akornusersunnginnissat.

Sumiiffilli taama ittoq tamatigut nalunaaqutsersimaneqartanngilaq, siumut ingerlaarnerni pinngitsoorani tunuarsimaneqassagaluartoluunniit.

Aqqusinertigut angallannermik inatsit sumiiffiit ilaat siumut ingerlaanermi pinngitsoorani tunuarsimaffiusussat, soorlu **biilnut inissiisarfimmiit, illugisap eqqaaniit imaluunniit sanaffissatut nunaminiummiit, orsersortarfimmiit assigisaannilluunniit aqqusernup avataaniittuniit kiisalu aqqusineeqqaniit, narsaatit aqqaanniit assigisaannilluunniit, anillaanniarnertit** pillugit aalajanersagaqarpoq.

Eqqaamaniarumarpoq, tassami sumiiffinnut tamanut aqqusiniviup avataani uninngaarfigereersimasamiit anillaaffigeqqinnialikkanut tunngasuummat.

Naapitsinneq

Qamutit marluk naapinneranni pineqartoq tassaavoq aqqusinnermi ataatsimi ingerlaarnerat kisiannili tamarmik immikkut siunnerfeqarlutik naapikkiartortussat.

Taamaattuni ingerlaartut piffissaalluartillugu talerpiup tungaanniinniariissapput, pisariaqassappallu sukkaallisimassallutik. Aqqusernup ilaa nammineq ingerlaarfigisassaq assiaqutserneqarsimappat uninneqassaaq taamaasilluni aggersoq akornuteqanngitsumik qaangiussinnaanngorlugu. Taamatut assiaqutsiineq (aqqusinnerineq allalluunniit) allattarfiusamik angallattunut najoqqutassamik nalunaaqutserneqarsimasinnaavoq. Aggersumut naapikkiartukkamut tunuarsimasussaaneq aamma atuutissaaq sumiiffimmi nalunaaqutsiisoqarsimanngikkaluarpalluunniit. Qulliit ikumaffissaata nalaani naapikkiartugaqaraanni qulliit qanittorsiutit atorineqassapput aggersoq taartoortinneqaqqunagu.

Qaangersaaneq

Aqqusinikkut ingerlaatilluni ilaanneeriarluni pisariaqarsinnaavoq ingerlaartoq alla qaangerniassallugu.

Tamatigit mianersorluinnarluni taamaasiortoqartassaaq, qaangiiniarneq eqqortumik ingerlanneqanngitsoq ajunaartitsisinnaammat.

Aqqusinertigit angallannermik inatsimmi § 31 qaangiiniarneq pillugu ima oqarpoq:

§ 31. Saneqquteriarneq aatsaat pisassaaq angalasunut siunermit kingunermiillu aggersunut akornutaanngitsumik pisinnaagaangat aammalu aqqusineq ingerlavigisaq tamarmi takuneqarsinnaagaangat. Aqqusernit paarlannerisa siornisigut paarlannerisigulluunniit saneqqutseriarneq aatsaat pisassaaq pissutsit ajornartitsinngippata aammalu minersoqqissaarluni. Qamutininik ingerlasut pisuinnaat ikaarfissaat qanilligunikku qamummik allamik saneqqutseriassanngillat qamutp saneqqunniakkamik pisuinnaat ikaarfissaat assersimappagu tamakkerlugu takuneqarsinnaajunnaarlugu.

Imm. 2. Saamiup tungaatigit saneqqutseriartoqartassaaq. Taamaattorli cykelit knallertillu qamummik allatut ittumik saneqqutseriarsinnaaput talerpiup tungaatigit. Qamummik saamiup tungaanut sangunialersumik saneqqutseriarneq talerpiup tungaannaatigit pissaaq.

Imm. 3. Qamummik ingerlasup salliup kinguliminiittup saamiup tungaatigit saneqquteriarniaraani paasiguniuk sapinngisamik talerpiup tungaanut illuarsimassaaq ingerlaninilu sukkatsissanagu. Saneqqutsinissaq saamiup tungaagut pissappat saneqqutsisoq talerpiup tungaanut illuaqqissaaq taamaasiornissaq navialisitsinaniluunniit akornusersuutaanngitsumik pisinnaalerniariarpat.

Saneqqutseriarneq pingasunik immikkoortortalerneqarsinnaavoq:

- 1) Saneqqutseriarnissaq sioqqullugu,**
- 2) Saneqqutseriarneq nammineq,**
- 3) Saneqqutseriaaneqareerpat.**

1) Saneqqutseriarniarluni aalajangilersinnani kingumut siumullu kiisalu sanimut (saamimmut) misissorluarnikkut uppernarseqqaarneqassaaq saneqqutseriarnep ingerlaartunut allanut ajoqusiinertaqanngitsumik pisinnaanissaa.

Tassa aqqutigisassaq akornuteqanngitsumik takuneqarsinnaasariaqarpoq. Taamaangippat saneqqutseriarnissaq inerteqqutaavoq.

- 2) Saneqqusseriarnissaq akornutissaqanngippat saneqqutseriaaneq pissaaq saneqqunniakkap saamiata tungaatigut, qamulli saamiup tungaanut sangunialersoq aatsaat saneqqunneqartassaaq talerpiup tungaatigut (illuatungaatigut).
- 3) Saamiup tungaagut saneqqutserereeraanni talerpiup tungaanut inisseqqittoqartassaaq, tamannali aatsaat pisassaaq aatsaannguummat saneqqutaq ulorianartorsiortinneqassanngippat imaluunniit akornusersorneqassanngippat. Najoqqutarineqartartoq unaavoq, saneqqutaq ingerlatsisisup qulaani tarrarsuutikkut kingumut isigisinnaaleraanni aatsaat talerpiup tungaanut inisseqqittariaqarpoq.

Qaangersaaneq inerteqqutaavoq

Soorunami saneqqutsiumallernerit tamaasa saneqqutsisoqarsinnaanngilaq. Isikkivissaqanngitsumi imaluunniit siuliini taaneqartutut iliuseqanngikkaanni saneqqutsinissaq tamatigut inerteqqutaavoq.

Aqqusernit paarlanneranni aatsaat mianersorluinnarluni sanioqqutsisoqartassaaq – sakkortusisamik misissorneq.

Pisuinnaat ikaartarfianni sanioqqutseriartoqassanngilaq pisuinnarnut ikaarfissiaq tamaat isigisinnaanngikkaanni. Siuliini eqqartorneqartutut inerteqqutaavoq qamummik allamik saamiup tungaanut sangunialersumik sanioqqutsiniarnissaaq. Tassa imaappoq, qamutip taassuma saamimmut sanguniarnini usserarnikkut nalunaarpagu aamma inerteqqutaassaaq, taamaattumillu talerpiata tungaagut sanioqqunneqassaaq tassuunaqqunnissamut inissaqarpat. Taamaangippat siulerisatut ingerlasup sangoreernissaa utaqqisariaqarpoq.

Eqqaamajuk – sanioqqutsineq unioqqutitsinerussanngippat sanioqqutsiniarneq – sanioqqutsinissaq kiisalu inissavimmut inisseqqinnissaaq aallartinneqarsinnaasariaqarpat allanut akornusersuutaanngitsumik.

Maleruagassat taakku eqqaamasassat ilagaat – tamanna nalunaaqutsiinikkut tamatigut maluginiagassaataasannngimmat, kisiannili naapitaqartarsinnaasarpog nalunaaqutsiussamik saneqqutsinissap inerteqqutaaneranik isumaqartumik. Nalunaaqutsiussaaq taama ittoq sumiiffinni ulorianaateqarneri pissutigalugu sanioqqutsinissap inerteqqutaajuarnissaanik pisortat isumaqarfigisaanni ikkunneqarsinnaavoq.

Sanioqqunneqaraanni

Sanioqqunneqaraanni qanoq pissusilersortariaqarpa?

Paasiniariaraanni qamut alla sanioqqutsinialersoq, taava sapinngisamik ingerlavigisap talerpiata tungaanut illuarsimaarniarneqartassaaq sukkassuserlu annerulersinneqassanani.

Pisuni aalajangersimasuni naleqquttuusinnaavoq ajutoornissaq pinaveersaarniarlugu univissalluni, saneqqutsisuusup pissutsit misissornerliorsimappagit.

Kalerrisaarutit usseraatillu

Biilimik aallaraanni imaluunniit aqqusinikkut ingerlaaraanni taamaalluni siunerfigisap allanngortittariaqartarpoq. Siusinnerusukkut taaneqareersutut siullermik misissoqqaartariaqarpoq taamaasioreeraannilu usserarluni. Taamaasiortoqarsinnaavoq biilip qullii ikeqattaartut atorlugit. Taamaattassaarlu ingerlaarnermi siunerfigisamik allannguinissat – aallariarnissat, sangunissat, kaajallannissat tamaasa imaluunniimmi taamaasiornissaq pisariaqalerpat allanut ilisimatitsiniutitut.

Uninnissamut usseraaneq (nalunaarneq) pisassaaq biilip uninnissaanut qullit atorlugit, unittaatit tuckerfiat tutineqaraangat ikittartut. Taamatut nalunaarnerup kingunermit aggersunit takuneqarnissaa pingaartuummat, takuneqarsinnaavoq qullit uninnermi ikittartut aamma aallarnialersinnani misissortarnissaasa siusinnerusukkut nassuiarneqareersutut qanoq pingaartiginerat.

Qullit taakkua igalaartaat soorunami minguitsuutitassaapput qullit allat biilip siornani qullit, kingornatungaani qullit, qullit ikeqattaartut assigisaasalu igalaartaasulli.

Ulorianartorsiorneqalissappat biilertut allat ulorianartumut illersorniarnissaat pisariaqarpat kalerrinniarneqassapput siggartarnikkut (kalerrisaarineq) imaluunniit taamaasiornissaq naammassappat biilip siornatungaani qullertigut (qanittorsiut ungasissorsiullu sukkasuumik nikittaallugit ikeqattaarlugit).

Pisariaqanngitsumik imaluunniit soqutigittaatumik kalerrisaarinissaq inerteqqaavaq.

Eqqaamajuk, tamatigut pingaartuummat biilertut allat paasitinnissaat qanoq iliorniarnermik, **taamaasiornissaq pilersinnagu.**

Angallattunik aqqissuussineq

Sumiiffinni angallaffiulluuartuni tamani aqqissuussiviginninnissaq pisariaqarsinnaavoq, taamaasilluni angallannerup eqaannerusumik ingerlanissaa anguniarlugu.

Taamaasiortoqarsinnaavoq assigiinngitsorpassuartigut. Agallattunut najoqqutassat allattarfiusat imaluunniit aqqusinermi nalunaaqutsersuineq, tamanna naleqquttuusorinarpat ajornanngippallu atorneqarsinnaapput.

Qullernik kalerrisaarutininik aqqissuussissutitut mianersoqqussutitullu (pisuinnaat ikaartarfiini ikeqattaartut) ikkussisoqarsinnaavoq.

Taamatuttaaq kaajallatassiuliortoqarsinnaavoq assigiimmik siunnerfeqarluni ingerlaarfissanik aqqusinniortoqarsinnaavoq, sanioqqutsinissat inerteqqutaasinnaapput, meeqqat atuartut, naparsimmaviit, utoqqaat innarluutillillu angerlarsimaffii, uumasut allarpassuillu pillugit mianersoqqussusiortoqarsinnaalluni. Kiisalu politiit angallattunik sukkuluunniit aqqissuussisinnaapput ussersorluni aqqissuussinikkut.

Aqqusinertigut angallannermi inatsimmi § 23 tamanna pillugu ima ilaatigut oqarpoq:

Angallattut peqqussutinik politiinit usserarnikkut, allattarfiusatigut napasutigut, nalunaaqutsersuutitigut kalerrisaarutitigulluunniit innersuussissutigineqartunik imalinnissapput. Angallattut unittussaapput politiit uneqqusillutik ussersorpata.

Qullit kalerrisaarutit

Angallattut aqqissuussivigiurnissaat piumasarineqassappat pisortat qullernik kalerrisaarutinik ikkussuisitsisussaapput.

Qulliup kalerrisaarutip qalipaait pingasut takutittarpai.

Qorsuk isumaqartoq aqqusernup paarlannera biileeruppat (angallattueruppat) siumut ingerlasoqassasoq.

Sungaartoq isumaqarpoq titanermi uniffissami (taamaattoqarpat) imaluunniit biilit ingerlaarfiat ingerlaarfigisamik napisisoq naertinnagu uninnissamik. Imaanngilarli ima sakkortutigisumik ineriartoqassasoq tunulerisamiit aporneqarsinnaalluni. Aqqusernup paarlaffia ima qanitsigigaanni allatut ajornartumik uneriarsinnaanani, taava ingerlaannartariaqarpoq paarlaaffimmiillu pisarnertut qimagulluni. Pisussat taamaattut pinveersaarniarlugit taamaattumik siunermi qullermik kalerrisaarummik takusaqaraanni sukkassuseq naleqquttunngorsartariaqarpoq taamatut pisoqarnissaa pinaveersaarniarlugu. Qulleq sungaartoq aamma isumaqartinneqarsinnaavoq aqqusernit paarlaaffiata imaarneqartussannorneranik. Tassa angallattut paarlaaffimmiilereersimasut periarfissaqartinneqarput taassuma qimanniarnissaanut, "ingerlaartussat nutaat" qulleq qorsunngorpat ingerlaalersinnaatinnagit.

Qulleq sungaatunngorpat unittaatit tuckerneqassapput, tassa angumerisinnaagaanni pisuinnaat aqqusineeraa aammalu qilliussaq

sioqqullugu unissinnaagaanni kiisalu tunumi ingerlasut aporsisinaanissaannginnissaanut periarfissaqarpata.

Aappaluttoq isumaqarpoq unigit.

Nalunaaqutsiisoqarsimappat (titarneq uniffissaq) tassani imaluunniit aqqutigisaaq napillugu aqqusineq tikitsinnagu unittoqartassaaq.

Kiisalu qulliit kalerrisaarutit ilaqarsinnaapput qarsuusanik kalerrisaarutitik (pilsignaler). Qarsuusaq aappaluttoq, sungaartoq qorsulluunniit. Qalipaait taakkua arlaat ikippat angallattunut, qarsuusap tikkuagaata tungaanut sangorusuttunut, kalerriineruvoq.

Aatsaat ingerlaartoqalertassaaq nammineq siunnerfigisamut qulleq qorsunngorpat!

§ 23, imm. 2. Politiit pisariaqarsoriunikku ingerlaarfinni ingerlaarnernik aqqissuussisinnaapput aqqusernillu ataasiakkaat angallaviunissaat pillugu aalajangersaasinnaallutik.

Taanna atuaraanni malugineqassaaq, allatulluunniit nalunaaqutsiisoqarsimagaluaq (allattarfiusat, qulliit kalerrisaarutit allalluunniit) tamatigut politiit usseraataat atortuutinneqartassammat sumiiffigisami politiit angallattunik aqqissuussitillugit.

Ilaanneeriarluni pisariaqartarsinnaavoq politiit ikiuuttariaqarnissaat pissutsinik pissusissamisuunngitsunik pisoqassappat. Pisut tassaasinnaapput angallattuni ajutoortoqarnera, ikuallattoqarnera, aqqusinermi sulisoqarnera assigisaalluunniit.

Politiit usseraataat

Politiit usseraataat annertunerusutigut sanilliunneqarsinnaapput qullernut kalerrisaarutitut. Qalipaateqarneq ajorluarput tassaasarlutilli politiip angallattunik aqutsisuusup talini timinilu atorlugit ussersornera angallattunut pingaaruteqartoq.

Politeeq biilertup ingerlaarnermini siunnerfigisaani sannersimalluni qeqarpat isumaqarpoq siumut aallarit, tassa qullertulli qorsummik qaamanilittut. Talini siunnerfigisap tungaanut narlortillugit siaarsimasinnaavai sannersimanini erseqqissumik takutinniarlugu.

*Politeeq
ingerlaarnermi
siunnerfigisami
sannersimalluni
qeqartoq
isumaqarpoq siumut
aallarit, tassa qullertut
qorsuttut.*

Inatsisip talia atuarlugu ingerlagit!

Politiip angallattut siunnerfiat allanngortinnialeruniuk talimi illua qummut siaassavaa aappaa narlortillugu siaarsimajuartillugu.

Taamatut inissisimaneq qullerni kalerrisaarutini qaamarngup sungaartup assigaa.

Aqqusernit paarlannerat sueruppat, politiip timini angallattunut "qullermik qorsummik" usserarfigeqqammikkaminut saatsissavaa angallattullu maanna ingerlaartussat assannik usserarnikkut siumut ingerlaalersissallugit.

Aatsaat taamaalippat angallattut siumut aallassapput "inatsisip talia atuarlugu".

Angallattut maanna politiip sakiaanik qatigaanilluunniit isigisaqarsinnaalersut tunuarsimassapput.

Nissisimanagerup taassuma qullerni kalerrisaarutini qaamaneq
aappalaartoq assigaa.

Inatsisip talia paarlallugu ingerlaqinaq.

Allattarfiusat nalunaaqutsersuutit

Atuakkap aallaqqaasiutaani taaneqareersutut allattarfiusat angallattunut najoqqutassiat nalunaaqutsersuutillu, Kalaallit Nunaanni atuuttut tamarmik ilaatinneqarput.

Matumuuna allattarfiusat imaluunniit nalunaaqutsersuutit ataasiakkaat tamaasa immikkut nassuiaateqarfiginiassagaanni annertuallaassaqaq, taamaattumik atuartussaqaq innersuukkumaneqarpoq atuakkami quppernerit taakkununga tunngasut nammineerluni atuaqqullugit aammalu allattarfiusat aqqummini siumugassami aammalu atuakkami nassuiarneqartunut atassuteqarsinnaasut qanoq isumarneri puiguikiunniatqullugit.

Aqqusinermi biilip ingerlaarfiani qalipatatut nalunaaqutsersuutaasartut assigiinngitsut immaqa Kalaallit Nunaanni sumiiffinni tamani atorneqartassanngillat silaannaap pissusia pissutigalugu.

Sukkassusissaq

Aqqusinermi angallannermik inatsit tamanna pillugu ima oqarpoq:

§ 29. Qamutitik ingerlanermi sukkassuseq tamatigut pissutsit naapertuutigalugit aaqqinneqariassaaq pingaartumik allanik navianartorsiortitsinnginnissaq sianigineqassalluni, ingerlatitsisullu qamummik nakkutiginnissinnaanerani sukkannerusumik inerlasoqassanngilaq. Qamutitik ingerlasut pingaartumik pissutsit naapertuutigalugit sukkalisaarnaveersaassapput ingerlavimmi masattumi, quasartumi orsupalittumiluunniit, aqqullionartumilu naleqquttumik sukkassuseqassapput allat seerpartarnaveersaarlugit.

Imm. 2. Qamutitik ingerlasut pisuinnaat ikaarfissaat qanilliggunikku sukkassusertik aaqqissavaat pisuinnaat ikaartut ikaarniartulluunniit navialisikkumanagit akornusersorumanagillu. Qamutitik ingerlasoq pisariaqartillugu unissaaq pisuinnaat ikaarnissaat akornusernagu.

Motorilimmik ingerlatitsisunngortussap imm. 1-imi tamanna atuaruniuk imminut oqarfiumasinnaassaaq: "aap, tamarmik ajunngivipput, qanorli iliorlunga biilimik ingerlatitsisinnaaleruma naammassiniassavakka? Pissutsit – nakkutiginnissinnaaneq – suunuku?"

Soorunami biilimik ingerlatitsisinnaaneq ilinniarumalissaaanni, taava pisariaqarpoq atuagaq ilinniut aammalu ingertitsisinnaanermi ilinniartitsisup/atuartitsisup ilitsersuinera aqqutigalugu ilinniartitaanissaq. Taamatut ilinniartitaaneq naggaserneqarsinnaasariaqarpoq sammineqarumik paasinnilluarsimanermik.

Taamaattumik naammangilaq aqqusinertigut angallannermik inatsit pisiareriarlugu alanngaarsinnaanngorniassallugu. Tassani oqariartaatsit oqaatsillu arlaleriarluta tuartariikkavu atorneqarput. Maannalu nutaarpaalui sammerlutik.

Sukkassuseq pissutsit naapertorlugit naleqquttunngorsarneqartassaaq. Oqaatsit taakku arlalinnik isumaqarput ingerlatitsisusup biiliminik ingerlatseriaasiani ilaasunik – arlalitsigut aalajangerniartaasiata ilagilluinnagaanik angallattuni akuutilluni pissusilersuutiguartagaanik.

Pissutsit pingaarnarpaat ilaat taaguuserneqarsinnaaput **V-nik 5-iusunik** (qallunaatut 5-V):

1. Aqqusernup avatangiisai, tassa imaappoq, illuliorfiusoq, illut aulikissusiat, allallu, soorlu assersuutigalugu ingerlatitsuusumut isikkiveerutitsisinnaasut.

2. Aqqusernup sananeqaataa. Aqqusernup silissusia, sumik qalliteqarnera, nalunaaqutsersugaanera, pisuinnaat aqquaat, pisuinnaat ikaartarfiat, aqqusernup qullii.

3. Aqqusernup ingerlarnga. Qattuneqarnersoq, sangoriaqarnersoq, nerukilleriarneqarnersoq, paarlaanneqsaaqarfeqarnersoq, kaajallatassiaqarnersoq assigisaanilluunniit siumugassaqaqarfiunersoq.

4. Aqqusernup atugaanera. Qanoq angallaffiutiginera, atuarfeqarnersoq, napparsimmaveqarnersoq, timersortarfeqarnersoq assigisaanillu, inuppassuarnit orninneqartartunik.

5. Aqqusernup suunera. Aqqusineq taanna aqqusinernut allanu naleqqiulluni pingaaruteqarnerunersoq.

Qanoq sukkassuseqarnissaq qinerniassagaanni pissutsit tamakku aamma ilanngullugit eqqaamaneqartariaqarput.

Aammaingerlatitsisup sungiussisimanera, tassa imaappoq, qanoq sivistigisumik biilertareersimaneq, sukkassusissap aalajangiiffiginiarnerani naatsorsuutigisassaavoq. Ingerlaarfigisaq quasarsinnaavoq, imaluunniit saneqqamiit sakkortuumik anorlersinnaalluni. Tamatumani sianigisassaq tassaavoq qamutip illut allaluunniit oqquannut piguni sangusooriataarsinnaanera (soorlu anorip tungaanut), parlattuanillu soorlu anoreqanngitsumiit (oqquartamiit) anorlersumut anillaakkaanni. Tamaani qamut anorimit sunneqqinneqarsinnaavoq tamatumunali anorip sammiviani!

Pissutsit taakkua arlaannaalluunniit pissusissamisuunngippat ingerlatitsisuusup sukkassutsi tamatumunnga naleqqiullugu iluarsisariaqarpaa, t.i. ima sukkaallitigisariaqarpoq uneriataarsinnaassalluni tamatumunalu ajutoorsinnaaneq pinngitsoortillugu. Imaluunniit allatut oqaatigalugu

Biilimik nakkutiginnissinnaassutsi pigiuartariaqarpaa.

Aqqusinermi angallannermik inatsimmi § 29, imm. 3 politiiunut piginnaatitsisoq kommunalbestyreselsimik oqaloqatiginnereernikkut kommuneni ataasiakkaani tamakkualuunniit ilaannaani sukkassusissamik killilersuinissamut.

17. oktober 1993 sukkassusissamut killilersuutit atorneqalerput Nanortalimmi, Qaqortumi, Narsami, Ivittuuni, Paamiuni, Maniitsumi, Sisimiuni, Kangaatsiami, Aasianni, Qeqertarsuarmi, Qasigiannuani, Ilulissani, Ummannami, Upernavimmi Tasiilamilu, taamaasilluni biilit

nalinginnaat biilillu nioqqutissanik assartuutit matoqqasut kiisalu motorcykelit nalunaaquttap akunneranut 40 kilometerinit sukkanerususnaanatik.

Qamutit allat tamarmik annerpaamik nalunaaquttap akunneranut 30 kilometerinik sukassuseqarsinnaapput.

Snescooterilli illoqarfittut sanaartorfiusimasuni taamaallaat nalunaaquttap akunneranut 10 kilomterinik sukassuseqartussaapput.

Nuummi politiit nalunaarutaatigut 17. marts 1982-imeersukkut aalajangerneqarpoq qamutit motorillit nalinginnaasut, qamutit motorillit ammasunik usiarfillit nioqqutissanillu assartuutit matoqqasut kiisalu motorcykelit annerpaamik nalunaaquttap akunneranut 40 kiolerinik, traktorit, sakkut motorillit, knallertit snescooterillu annerpaamik nalunaaquttap akunneranut 30 kilometerinik sukassuseqassasut.

Aqqusinerni illoqarfiup avataaniittuni allagartalersuinikkut takutinneqarsinnaavoq qamutinik motorilinnik sukassusissap annerpaamik nalunaaquttap akunneranut 60 kilometeriunissaa.

Mobiltelefonimik atuineq.

Inerteqqutaalluinnarpoq biilertilluni mobiltelefoni assammik tigummiartagaq atorineqarnissaa.

Mobiltelefonimik atuineq (soorlu oqalullini sms-erlunilu) aqutsisup aqquusernermi malinnaalluarnissaanut periataarsinnaanerannullu ajoqutaasinnaapput.

Oqaluussinerit ersernerlunnermi imaluunnit tusarnerlunnermi uippaallersimaartitsisinnaapput.

Taamaamat oqarasuaat tigumiartagaq biilertillutit atunngisaannaruk kiisalu sms-inngisaannarit.

Angallannermi ajutoornerit

Pissutsit malillugit tamatigut ingerlaartaraluaanniluunniit – maleruagassat malitassat malinniartarlugit taamaattoq angallannermi ajutoornernut akuliuttoornissaq tamatigut pinngitsoorneqarsinnaaneq ajorpoq.

Taamatut pisoqassappat erniinnarluinnaq unittariaqarpoq ajoquserneqarsimappallu sapinngisamik ikiuunniarariaqarluni.

Aammattaaq sumiiffigisami angallattut allat ulorianartorsioqqunagit ukiuttariaqarpoq.

Ajutoornermi akuliuttumit allamit piumasarineqarpat ateq najugarlu nalunaarneqassapput.

Aamma taamaassaaq illumik pigisamilluunniit ajoqusiisoqarsimatillugu tamanna piumasarineqassappat.

Allanik najuuttoqanngippat, piginnittuusoq politiilluunniit ajoquserneqartoq pillugu kalerrinneqassapput, taamatullu uninngasarfinni. Taamaattoqanngippat politiinik akiligassinneqassapput.

Inuk annertuumik ajoquserneqarsimappat pisariaqarneratu.

ikiuiniarneqaaqqaartassaaq tamannalu pereerpat politiit kalerrillugit.

Annertuumik ajoquserneq? Immaqa oqartoqarsinnaavoq nakorsamit ikiorneqarnissaq pisariaqartinneqarpat, taava ajoquserneq annertuujusaaq.

Ajutoornermi arlaannik ajoquserujussuortoqarpat imaluunniit toqutaasoqarpat ajutoorfiusumi allannortitsisoqassanngilaq imaluunniit sumilluunniit nikisitsisoqassanani, ajutoornerup paasiniarnissanut pingaaruteqarsinnaasunik.

Taamaattorli qamut ajutoornermi akuliussimasoq angallattunut allanut ulorianartorsiortitsippat illuartinneqassaaq, taamaasilluni taanna pissutaalluni suli allanik ajutoortoqaqqunagu.

Biilertilluni nammineq pisuussutigisamik imaluunniit pisuussutiginngisamik angallattunut najoqqutassiatut allattarfiusaliamik, naunaaqutsersuummik, kalerrisaaruteqarfimmik allanilluunniit angallannermut aaqqissussiniutinik ajoqusiigaanni, sapinngisamik piaarnerpaamik, pisinnaagaanni, ajqusigaq iluarsiniarneqartassaaq. Tamanna ajornassappat piaarnerpaamik politiit ilisimainneqassapput matumalu peqatigisaanik biilertut allat mianersoqquniarlugit pisariaqarneratut iliuuseqartoqartassaluni. Ajoqusigaq, soorlu assersuutigalugu tassaasinnaavoq aqqusinermi assakkamut assiaqut.

Pisuni taamaattuni pisariaqarluinnassaaq sumiiffimmiiginnarnissaq biilertullu allat assakkap tungaanut ingerlaaqqunagit mianersoqqunissaat.

Qullernik atuineq

Aqqusinertigut angallannermik inatsimmi § 36 qullernik atuinissaq pillugu ima oqarpoq:

Qamutit qulliisa piffissami ikumaffigisassaanni, tassa seqernup tarrinneraniit nuinissaata tungaanut, aammalu pujortumi allatulluunniit taamatulli isikkiviluttumi tarrajuttumiluunniit qulliit qamutinik ingerlaarnermi peqqussutigineqartut ikumatinneqassapput.

Imm. 2. Qamutit motorilinni qaamanerup nalaani qulliit qanittorsiutit atorneqassapput, qamutit motorillit qanittorsiutimik pilerneqarsimappata. Peqanngippata pujortumi qulliit imaluunniit immikkut akuerisat.

Imm. 3. Aqqusinikkut naammattumik qaammarsarneqarsimasukkut ingerlaarnermi aammalu qamutip allap kinguatungaaniinnermi imaluunniit allamik naapitsiartornermi qulliit sakkortuut taartoortitsisinnaasut atorneqassanngillat.

Malugiuk piffissami qulliit ikumaffigisassaanni ilaammat piffissap tungaatigut (seqernup tarrinneraniit nuineranut) silallu pissusiisigut aalajangersagaq.

Tassami aamma qulliit ikumatillugit biilertoqartassaaq pujornera imaluunniit sialussuarnera, nittaalarnera assigisaalluunniit pissutaallutik isikkivilutsillugu.

Qulliup qaamarnga qullernik ikumatitsiffiusussap nalaani biilernermi eqqornerpaaq atugassaq tassaassaaq qulliit qanittorsiutit qaamarngat. Qulliimmi nammineq takunnissinnaanissamut taamaallaat atugassanngillat, allanulli aggerneq takuneqarsinnaaqqullugu taamatulli pingaartigaaq.

Allat taartoortinneqassanngillat taamaattumillu qulliit ungasissorsiutit – taartoortinneqassanngillat taamaattumillu qulliit ungasissorsiutit – taartoortitsisartut – siunerme ingerlaartoqartinnagu imaluunniit naapikkiartugaqartinnani aatsaat atorneqartassapput.

Aqqusineq naammaginartumik qaammarsagaappat, taava qulliit ungaissorsiutit atorneqassanngillat.

Qulliit

Siusinnerusukkut eqqartorneqareersutut maleruagassaqarpoq qulliit qaammarfigisinnaasaat pillugit.

Uani taakku uterfigeqqilaassavagut:

Qulleq ungasissorsiut ingerlaarfiusumi qamutip siornani minnerpaamik **100 meterit** qaammarsaasinnaassaaq,

Qulleq qanittorsiut ingerlaarfiusumi qamutip siorna minnerpaamik **30 meterit** qaammarsaasinnaassaaq taartoortitsissanilu, aamma

Uninnganermi qulleq takuneqarsinnaassaaq qamummiit minnerpaamik **300 meterinik** ungasissuseqartilluni (aamma taamaassaaq biilit kingornatungaanni qullernut tunngatillugu).

Qulliit siumut qaammarfigisinnissinnaanerit sukkassusererusutamut pingaaruteqarsinnaava+

Ilumorluinnaq, aap.

Ingerlaaraanni biili qanorluunniit sukkassuseqaraluaq aammalu akornutissarsiffiusinnaasuni tamani isumannaatsumik, periartaatumik pissusissaatullu unitsinneqarsinnaassaaq.

Unissagaanni soorunami unissutigisassaaq **takusinnaasariaqarpoq.**

Tamatumani tikipparput siusinnerusukkut taaneqareersoq uninniarnissamut takissusissaaq. Iluqutaanngilarmi ima sukkatigiuaassagutta uninniarnissatsinnut takissusissaaq biilip qulliinit allaat qaammarsarsinnaanagu. Biilertoq unissutiginiagarput uninnissamik aalajangilersinnata takusinnaasariaqarparput. Taamaattumik ima sukkassuseqarniartariaqarpugut qulliit ingerlavitsinni siumut qaammarsagaanniit mterit ikinnerusut atorlugit unissinnaanngorluta. Immaqa paasiuminaassinnaavoq, assersuulli qimerlooriartigu.

Eqqarsaraanni qulliit (qanittorsiutit) inatsimmi piumasaqaataasut eqqorlugit sakkortussuseqartut taamalu aqqutigisaaq siumut 30 meterit angullugit qaammarsaraat.

Taamatutaaq naatsorsuutigineqarpat uneriarnissap takissusia nalunaaquttap akunneranut 30 kilometerinik sukkassuseqarluni 6 meteriusoq, taava taamatut sukkassuseqartilluni aammalu 1 sekundimik iloriusissaqarfeqarluni uninnissamut takissusissaaq tassaalissaaq: (Aamma takuuk unittaatit pillugit immikkoortumi assersuut):

$$8,33 \text{ m (ilioriutsip takissusia)} + 6 \text{ m (uneriarnissap takissusia)} =$$

14,33 m

Assersuummi tassani aqutigisaq qullernit naammattumik qaammarsagaasussaavoq, tassa uninnissamut takissusissamiit sukkassutisp pilersitaaniit tannerulluni.

Qanorli issava nalunaaquttap akunneranut 60 kilomterinik sukkassuseqaraanni?

Unittaatit sammineqarneranni tabelimi takuneqarsinnaavoq uninnissamut takissusissaq tassaasoq:

$$16,66 \text{ m} + 24 \text{ m} = 40,66 \text{ m}.$$

Uninnissamut takissusissaq maanna tanneruvoq qullit aqutigisamik qaammarsaanerisa takissusianniit, (30 m), tassalu sukkavallaarpugut. Allatut oqaatigalugu imaassinnaavoq 10,66 meterit qaammarsarneqanngitsut iluanni biilertoqartoq uneriartigerusussinnaasaraluatsinnik, kisiannili kingusinaareerluta aatsaat takusinnaasatsinnik.

Inerpera: ingerlaartoq alla taanna, pingaartumik pisuinnaappat, nammineq qaammaqquteqanngitsoq, aporsinnaavarput. Tassa qullit qanittorsiutit assersuummisut taama sukkassuseqarnissamut naammanngillat. Sukkaallisariaqarpugut imaluunniit qullit ungasissorsiutit, taamaaliorsinnaagutta, atortariaqarpagut. Takuneqarsinnaasutut qullernik, sukkassusissamik, qamutip uneriannaanerani namminerlu iloriuseqarsinnaanermik atuineq imminnut ataqatigiilluinnartuupput.

Biilit nutaaliat paarilluakkallu qullii qanittorsiutit aqutigisami 30 meteriniit takinerujussuarmut qaammarsaasinnaapput, unittaatillu aamma taaneqareersuniit atorluarsinnaanerusussaallutik. Assersuulli aamma takutitsiniutaannaavoq qullit siumut qqmmarsaasinnaassusiisa sukkassuseriniakkallu imminnut ataqatigiissusiannut.

Eqqaamajuarneqassaarli uneriannerup takissusia takinerujussuannortarmat aqutigisaq quasartillugu orsupalitsillugulu, tassalu aamma eqqarsaatigisassaq qanoq sukkalisaartiginiaraanni qullernillu atuiniassagaanni!

Pisariaqanngitsumik nipiliorneq

Qamummik motorimik ingerlatilimmik ingerlatitsisuusup pisussaaffigaa qamut nipiliortinnagu imaluunniit pisariaqanngitsumik putsumik imaluunniit gassimik aniasoqartinnagu atussallugu.

Tassa imaappoq, ingerlatitsisuusup pisussaaffigaa biili pissusissaatut ittittuassallugu – motorimiit aniaffiiit ajoquteqanngilluinnassapput – sukkatsisaatillu tukertaataanik koblingimillu atuinera motirimiit minnerpaamilluunniit pujuliortitsinngitsumik nipiliortitsinngitsumillu pisassaaq.

Illut akornini eqqaannilu pisariaqanngitsumik akornusersuutaasumillu ingerlaartoqassanngilaq.

Tassami sukkassuseq ingerlaariaaserlu allanut pisariaqanngitsumik akornusersuutaasussaajunnaarlugu naleqquttunngorsagaassaaq.

Silaannaq toqunartulik

Motori aallartinneqareeraangat silaannaq ulorianartoq kulilte pinngorartinneqalersarpoq.

Silaannaq taamaattoq toqunartorujussuuvoq erniinnarlu ilisimajunnaartitsisinnaalluni kinguninnguagut toqussutaasumik.

Silaannaq taanna ulorianartorujussuuvoq takuneqarsinnaannginnami, naamaneqarsinnaanani imaluunniit qanermi suussuserniarneqarsinnaanani.

Kisiannili biilip nilertua naamaneqarsinnaatillugu

qularnaarneqarsinnaavoq nilertuatigut aniasut kulilteqartussaanerat.

Taamaattumik inimi matoqqasumi motori ingerlatinngisaannaruk!

Kulilte aamma ingerlaarnermi biilip iluanut isaasinnaavoq, motorip aniatitsiffii ussiissimappata.

Ingerlaartilluni malugileraanni niaqoq oqimaalliertortutut ittoq, aqqusernup sinaanut illuartitipallattariaqarpoq biililu unitsillugu silaannarissarlugulu aammalu motorimiit aniaffiiit ussiinnersaqarsinnaanerat misissorlugu.

Tamanna arlaleriartumik pisarpat, taava biili mekanierimut misissortiguk.

Useqarsinnaaneq

Inunnik nassatanilluunniit biileqateqassagaanni ingerlatitsisuusup isikkivissaqartuarnissi aammalu qamutip tuckerfiinik, aquutip ipiterutaanik, kalerrisaarutinik usseraatinillu akornuteqanngitsumik atuiarsinnaanissi kiisalu tarrarsuutitigut takunnissinnaanissi eqqarsaatigisassavaa.

Imminut allanulluunniit ulorianartorsiortitsisinnaangorluni amerlasuunik ilaasoqartoqassanngilaq imaluunniit ilaasuni inissiisoqartassanani.

Biilinit ilaasut tamarmik issiaviup ujatsiutaanik atuissapput. Meeqqat pingasut inorlugit ukiullit, meeqqat issiaviat imaluunniit taamatut akuerisaq, issiaviup ujatssiutaanut taarsiullugu, angissusaanut oqimaassusaanullu tulluarsagaq atussavaat. Meeqqat pingasunik ukiullit issiaviup ujatsiutaanuk arfineq maluliineqanngitsullu issiaviup ujatsiutaa taarsiullugu meeqqat issianik, angissusaanut oqimaassusaanullu tulluarsakkamik issiaveqarsinnaapput. Issiavik akisiusaq issiaviup ujatsiutaanik atortuligaq.

Meeqqat Airbaggilu imminnut tulluanngillat. Meeraq minnerpaamik 140 cm takissusilik biilimi airbaggilimmi aquttup saniani issiasinnaavoq. Meeraq 140 cm ataallugu takissulik, airbaggimik aqqunarneqarsinnaavoq, meeqqallu tunummut saaqqasumik meeqqallu issiavianik issiasut apornermi navianartorsiornartumik aqqunarsinnaapput.

Airbaggi sinaaniittoq meeqqanut uloriananngilaq, pissusissatut inissineqarsimagunik. Biili sinaatigut airbaggeqarpat meeqqat inersimasullu niaqortik matup tungaanut uingatissimasariaarpat.

Nassatat inissineqartassapput inunnt ulorianartorsiortitsisussaannngitsumik pigisamulluunniit ajoqusiisussaannngitsumik inissisimassapput. Isumannaatsumik aalajangerneqartassapput, taamaasilluni nakkaaqqunagit imaluunniit niplioqqunagit.

Nassatanik qamimmiit anillanganerusunngorlugit inissitanik assartuinermi immikkut mianersortoqartassaaq. Qullit, normoqarfiit, kalerrisaarutit usseraatilluunniit qaammaqqutaat nassatanit asserneqassanngillat.

Nassatat aamma inissineqassanngillat ingerlatitsisoq tarrarsuutikkut isigiffissaarullugu.

Aqqusinermut inerlavigisamut katataqaraanni, taakkulu angallattunut ulorianartorsiortitsisinnaappata imaluunniit akornutaalersinnaappata, taava ingerlatitsisup ingerlaannaq piissavai.

Uninneq inissiinerlu

Aqqusinertigut angallannermik inatsimmi § 33 tamanna pillugu ima oqarpoq:

Qamummik unittoqaraniluunnii inissiisoqassanngilaq angallannermut imaluunniit pisortat peqqusineratigut aputaajaasunut ulorianartorsiortitsisinnaallunilu pisariaqanngitsumik akornusersuutaasumik. Qamutit aqquernup ingerlaarfiup sinerpaanut imaluunniit ajornanngippat taassuma avataanut inissinneqartassapput. Qamutit aserortoorsimasut, magguttoorsimasut imaluunniit appussaasimasut qamutit ingerlaarfianniit sapinngisamik piaarnerpaamik peerneqartassapput, § 24, imm. 3-mi allaasunik aalajangersagaqanngippat.

Imm. 2. Qamutit imm. 1-imi taaneqartunut akerliusumik inissitat politiinit peerneqarsinnaapput. Assartuinnermut paaqqutarinninnermullu politiit aningaasaajaatigisimasaat ingerlatitsisusup akiligassarai.....

Aqqusinertigut angallannermik inatsimmi erseqqinnerusumik nassuiarneqanngilaq inissiinermi imaluunniit uninnermi sorpiaat pineqarnersut.

Aqqusinertigut angallannermik inatsimmi § 23, imm. 4 naapertorlugu angallattunut najoqqutassatut allagartalersuutit il.il. ilusissaat, isumaat inissinnissaallu pillugit erseqqinnerusumik maleruagassiisoqanngilaq (aqqusinernik nalunaaqutsersuisarneq pillugu nalunaarut). Tassani nassuiarneqarpoq inissiinermi unitsitsinermilu suut pineqarnersut.

Inissiinermi pineqarput qanorluunniit iliornikkut qamummik ingerlatitsisulimmik imaluunniit ingerlatitsisoqanngitsumik inissiinissaq. Minuatsinit pingasunit sivikinnerusumik unikkallarnissaq, niuniarluni imaluunniit ikiniarluni uninneq aammalu nassatanik usingiaaniarluni usilersuiniarluniluunniit uninneq inissiinertut naatsorsuunneqartussaangillat.

Tassa imaappoq, qamut ingerlatitsisoqarluni ingerlatitsisoqaraniluunniit minutsinit pingasunit siviunerusumik uninngassappat inissiinertut isigineqassaaq, tamatumani ilaasunik niusiniarneq ikisiniarnerluunniit imaluunniit nassatanik usingiaaniarneq usilersuiniarnerluunniit pineqanngippata.

Pisortat, pisariaqarsorinniffimmini, allattarfiusanik najoqqutassanik inissiinissamat inerteqqutaasunik ikkussisarsinnaapput (takuuk angallattunut najoqqutassatut allattarfiusani C 62 pillugu ilanngussaq). Sumiiffimmi taamaattumi inissiineq kisimi inerteqqutaasarmat pissusissamisoortuussaaq minutsit pingasut tikillugit uninngasarnissaq.

Allattarfiusaq C 61 isumaqarpoq uninnissaq inissiinissarlu inerteqqutaapput. Tassa imaappoq, allattarfiusaq taamaattoq ikkunneqarsimatillugu unittoqaraniluunniit inissiisoqassanngitsoq.

Inerteqqutaavortaaq pisuinnaat aqqusineraanni unittoqarnissaq kiisalu 5 m tikitsinnagu/qaangerlugu aatsaat unittoqasinnaalluni taamatullu aamma aqqusernerni paarlaattuni imaluunniit bussit unittarfiini 12 m tikitsinnagu/qaangerlugu unittoqarsinnaanngilaq. Taamatullu pisuinnaat aqqutaani uninnissaq inerteqqutaavoq.

Maleruagassat nalinginnaasut oqarput, - aamma unikkallarnissaq inissiinissarluunniit ajornartinneqanngippata, - qamut aqqusernup killerpiaanut imaluunniit ajornanngippat taassuma avataanut inissinneqartassasoq.

Angallattut allat sapinngisamik eqqarsaatigilluarniarlugit qamummik inissiisoqartassaaq, sapinngisaaq tamaat taakku akornusersornaveersaarlugit. Aamma eqqarsaatigineqartassaaq qamutit aputaajaatit ingerlaannarsinnaanissaat taamalu biilit aqqutissaannik aputaajaasinnaanissaat.

Aqqusernup qullilersugaanera naammaannarpat imaluunniit immaqa qulleqanngivilluni, taava naleqquttuussaaq qamummik aqqusernup ingerlaarfiusup avataanut inissiinissaq imaluunniit aqqusernii taamaattumi inissiissagaanni qullit sumiissutsimut nalunaarinnissutit ikumatinnissaat, taamaasilluni qamut angallattunit allanit takuneqarsinnaanngorlugu. Kingullertut taaneqartoq isseruloortillugu piffissami sivisunerusumi atorniarneqassanngilaq. Taamaasiorneq biilimut sarfaarutitsisarmat.

Qamut ingerlatigisaaq qimassagaanni arlallit eqqaamasassaapput

Qamut dieselimik ingerlateqarpat eqqaamaneqassaaq uulialersortarfiata matunissaa aammalu qamutip gearimiititaannginnissaa.

Qamutip matua ammarnialersinnagu angallattunik aggersoqannginnersoq misissoqqaartariaqarpoq, taamaasilluni taakkua ulorianartorsiortinneqaqqunagit imaluunniit akornuserneqaqqunagit. Maleruagassaaq taanna ingerlatitsisusumuinnaq atuutinnigilaq, kisiannili aamma ilaasunut tamanut qamut qimannialeraanni eqqaamasassaavoq.

Taamatuttaaq ingerlatitsisusup qularnaartassavaa qamutip isumaminik aallalriannnginnissaa.

Sivingasumi unissagaanni soorunami immikkut mianersortariaqarpoq. Nittaa assannik amusagaq (inissiinermi unittaaat) amuneqassaaq sila issingippat. (Taannami qerruttoorsimasinnaavoq).

Sila issitsillugu inissiinermi unittaaat taanna atussallugu annilaangagigaanni, aammalu qamut sivingasumi inissinneqassappat, taava qamutbakgearimut inissinneqarsinnaavoq, assakaasui siorliit (talerpiup tungaani uninngassagaanni) talerpimmut sangutillugit imaluunniit immaqa assakaasut kingorliit akimmiffilersorlugit, qaqqaniittuni pisarnertulli.

Kiisalu ingerlatitsisuusup pisussaaffigaa ajornangippat qularnaarniassalugu biilip allamit susassaqaanngitsumik aallarunneqaannginnissaa. Matuersaat ikittaaat peerneqassaaq matullu tamaasa parnaarlugit – qamut tallimanik matoqarpat, aamma tunuani ammartartua eqqaamallugu, - tamatumalu saniatigut immikkut atortulersuutinik pissarsisoqarsinnaavoq, soorlu aquutip ipiterutaanut parnaarsaatinik imaluunniit inissiinermi unittaaatitut gearimullu aalajangerutitut matuersaatini.

Tamanna qamutip ajutoornissaa annikillisissavaa, uniffissamut gillilersukkamut tunumorsorluni unissimagaanni, anillalernermi isikkigivinnarneruvoq.

Ingerlatitsisinnaanermut misilitsinneq

Qamummik motorilimmik, traktorimik sulinermilu sakkumik motorilimmik ingerlatitsisinnaassagaanni ingerlatitsisinnaanermut allagartartaaqqaartariaqarpoq. Allagartaq taanna biilernerni nassartuarneqartassaaq piunasaqarineqarpallu politiinut takutitassaalluni.

Qamummut ingerlatiginiakkatut pissusilimmut allagartaqareersimanngikkaanni ingerlatitsinnermi ilisimasassanik inummut politiinit akuerinsamut ilinniaqqaartariaqarpoq.

Isumaraanni ilisimasassat atukkami maani allaaserineqartut nalunngereerlugit aammalu biilimik ingerlatitsisinnaalluarluni, malugalugu ilinniartitsisoq aamma taama isumaassappat, ataava mislitsinnissamut piussanngortitaasoqarsinnaavoq. Misilitsinneq oqaluttariarsornikkut biilernikkullu pisussaqaq politiini atorfeqartitamit immikkut akuerisamit (immikkut paasisimasalimmit) qanoq issusersiorneqartassaaq.

Atuagarsonikkut misilitsinnermi immikkut paasisimasallip taassuma allagartartaarniarloq atuakkap imarisaanik apersortussaavaa takuanarlugu pisariaqartinneqartutut ilisimasaqalerlunilu paasinnissimanersoq. Taamatut misilitsinneq minutsit 15-it missaannik sivisussuseqartarpoq.

Biilernermi misilitsinneq ingerlanneqassaaq immikkut paasisimasalik biilimi ilinniutissatut akuerisami, allagartartaarniarloq atugassiissutigisassaani, ilinniartup saniani issiasoralugu. Misilitsinnerup nalaani allagartartaarniarloq billip ingerlatitsisuatut naatsorsuunneqassaaq tamatuma nassatarisaanik inatsisit naapertorlugit akisussaaffeqarlunilu pisussaaffeqartussatut.

Ingerlatsinissamut allagartaq

Ingerlatsisinnaanermut allagartaq nalinginnaasumik tunniunneqartassaaq inummut

- 1) 18-inik ukioqalereersimasumut,
- 2) Naammaginartumik tappissuseqarlunilu tutsarissusilimmut aammalu tarnikkut timikkullu ajuuteqanngitsumut, kiisalu
- 3) Misilitsinnikkut uppernarsaasumut ingerlatitsisinnaassuseqarnerminik pisariaqarneratullu qamummik passunnissaanillu kiisalu angallannermi maleruagassanik ilisimasaqarnerminik.

Ingerlatitsisinnaanermut allagartap atuussinnaaffissaa nalinginnaasumik 70-inik ukioqalernissaq tikillugu pissaaq.

Eqqaamajuk!

Ingerlatitsisinnaanermut misilitsinneq qaangiutereeraluartoq ingerlatitsisinnaanermullu allagataq tigoreeraluarlugu, annaaqqinnissaa periataarsinnaavoq, sorlu imigassartorsimalluni biileraanni. Sorraatsumik imaluunnit arlaleriarluni unioqqutsitsinermi biiliniq arsaarinninnermik kinguneqarsinaavoq.

Bjarne Schou.
Færdselsstyrelsen,
01/06-94.

Aaqqissuisoq nutaanngorsaasorlu Færdselsstyrelsen marsi 2019

A 11 Aqqusernit paarlaffiat ulorianaatilik, taanna paarlallugu ingerlaartut pinngitsooratik tunuarsimassappat.	Aqutissaq silisseqqippoq.	C 22,3 Snescooterit inerteqqutaapput.
A 16 Kaajallatassiaq.	A 46, 1 Ammukajaaq sivinngarissiq.	C 23,1 Biilit usisarfillit inerteqqutaapput.
A 17 Pisuinnaat ikaarfissaat.	A 46,2 Qummukajaaq sivinngarissiq.	C 23,2 Bussit inerteqqutaapput.
A 18 Siunnergisami naapikkiartukkanik angallattoqarpoq.	A 92 Umiarsualivimmi talittarfik.	C 24,1 Traktorit sakkullu motorillit inerteqqutaapput.
A 19 Qulliit kalerrisaarutit.	A 96 Nuna qatsiarlugu timmisunik timmisartoqarpoq.	C 24,2 Qamutit hiistinik uniartillit assigisaallu inerteqqutaapput.
A 21 Cykertut.	A 99 Ulorianartut allat.	C 24,3 Qimusserneq inerteqqutaavoq.
A 22 Meeqqat.	B 11 Pinngitsoorani tunuarsimasussaaneq.	C 25,1 Cykelit knallertillu inerteqqutaapput.
A 23 Hiistertut.	UB 11,1 Uninnissamut siuaninngaanniit mianersoqqussut.	C 25,2 Knallertit inerteqqutaapput.
A 24 Snescooterit.	UB 11,2 Marloqiusamik siunnerfilittut cykilertut aqquaat.	C 26,1 Hiisterneq hiistinillu tamaanaqqussineq inerteqqutaapput.
A 25 Qimussit.	B 13 Unigit.	C 26,2 Pisuinnarnut inerteqqutaavoq.
A 31 Aqqusineq quasartoq.	B 18 Naapikkiartukkatut ingerlaartumut tunuarsimagit.	C 31 Tamakkiisumik oqimaassusissaq. Allattarfiusap inerteqqutigaa qamutunik nalunaarneqartuniit oqimaannerusunik ingerlaarnissaq. Qamutini kalitariiaani oqimaassusissamut killissarititaq qamutinut ataasiakkaanut tamanut immikkut atuutissaaq.
A 33 Ujaqqat maaniinnarmiittut.	B 19 Naapikkiartukkatut ingerlaartut tunuarsimassapput.	C 35 Akselip naqitsinera Allattarfiusap inerteqqutigaa qamutunik akselii nalunaarneqartuniit sakkortunerusunik naqitsinilinnik ingerlaarnissaq.
A 34 Ujaqqat sisoorsimasut.	C 11,1 Talerpimmut sangunissaq inerteqqutaavoq.	C 36 Akselit arlaliusut naqitsinerat (bogiestryk).
A 35 Aqqusernup sinaakkutai nunniukkat ulorianartut.	C 11,2 Saamimmut sangunissaq interteqqutaavoq. Saamimmut sangunissap inerteqqutiginera aamma kaajallannissamut inerteqqutaavoq.	C 41 Qamutit silissusiat.
A 36 Aqqusinermi tinumanerit.	C 12 Kaajallannissaq inerteqqutaavoq.	C 42 Qamutit portussusiat.
A 37 Aqqusineq maniillalik.	C 19 Isaarissakut ingerlaarnissaq inerteqqutaavoq.	C 43 Qamutit takissusiat.
A 39 Aqqusinermi sulisoqarpoq.	C 21 Siunnerfigisatigut tamatigut ingerlaarnissaq inerteqqutaavoq.	C 51 Qaangiiniarnissaq inerteqqutaavoq.
A 41,1 Talerpimmut sangoriaq.	C 22,1 Qamutit motorillit, traktorit sakkullu motorillit inerteqqutaapput.	C 52 Biilimik usisarfilimmik ingerlateqarluni allanik
A 41,2 Saamimmut sangoriaq.	C 22,2 Motorcykelit inerteqqutaapput.	
A 42, 1 Sanguffissat arlallit, siulleg talerpimmut.		
A 42,2 Sanguffissat arlallit, siulleg saamimmut.		
UA 41 Sukkassusissamik nalunaarineq.		
A 43, 1 Aqqusineq nerukilleriarnilik.		
A 43,2 Aqqusineq saamiup tungimigut nerukilleriarnilik.		
A 43,3 Aqqusineq talerpiup tungimigut nerukilleriarnilik.		

qaangiiniarnissaq inerteqqutaavoq.	C 92 Unigani tassuunaqqunnissaq inerteqqutaavoq.	E 21,2 Biilinit usisarfilinnut aqqutigeqqusaq.
C 53 Qaangiiniarnissap inerteqqutaanerata atorunnaarnera.	D 11 Siunnerfigisami ingerlaarfigeqqusaq.	E 21,4 Snescooterinut aqqutigeqqusaq.
C 54 Biilnik usisarfilinnik ngerlateqarluni allanik qaangiiniarnissap inerteqqutaanerata atorunnaarnera.	D 12 Kaajallatassiami siunnerfigisatut ingerlaarfigeqqusaq.	E 23 Timikkut innarluutilinnut najoqqutassaaq.
C 55 Qamutit ilaasa sukkassusaannik killiliineq.	D 15 Aqqusaagassatut peqqussutigisaq.	E 26 Pisuinnarnut aqqusernup ataatigoorfissiaq imaluunniit aqqusineq qarsullugu ikaartarfiliaq.
C 56 Qamutit ilaasa sukkassusaannik killiliinerup atorunnaarnera.	D 16 Nammineq qinigassatut aqqusaagassaq.	E 31,2 Bussit unittarfiat.
C 59 Inerteqqutip atorunnaarnera.	D 21 Cykilertut aqquaat.	E 31,3 Taxat uninngaartarfiat.
C 61 Uninnissaq inerteqqutaavoq.	UD 21, 1 Marloqiusamnik siunnerfilittut cykilertut ingerlaarnerat.	E 33 Biilinit inissiisarfik.
C 62 Biilimik inissiinissaq inerteqqutaavoq.	UD 21,2 Marloqiusamik siunnerfilittut cykilertut ingerlaarunnaarput.	E 49 Aqqusineq pisuinnarfissiaq.
UC 33-p nalunaassavaa biilimik inissiinissamut akuersinerup killiligaanera.	UD 1 Allequttatut allattarfiusap aqqutissaq angallattunit pingaarnertut allattarfiusami ilisarnaatikku nalunaarneqartunit taamaallaat atorneqartussaavoq.	E 50 Aqqusineq pisuinnarfissiaq naavoq.
UC 61-ip nalunaassavaa uninnissap inerteqqutaanera.	D 22 Pisuinnaat aqqusineeraat.	E 51 Uninngaarfissiat pinnguarfissiallu.
UC 62-ip nalunaassavaai inissiinissap inerteqqutaanera.	D 24 Snescoterit aqqutissaat.	E 52 Uningaarfissiaq pinnguarfissiarlu naapput.
UC 60,1-ip nalunaassavaa killilersuinerup allattarfiusaq sioqqullugu kingoqqullugulu atuuttussaanera.	D 25 Qimussit illerngi.	E 53 Sumiiffik sukkaallilluni ingerlaarfissiaq.
UC 60,2-p nalunaassavaa killilersuinerup allattarfiusaq nalleraanni aallartittussaanera.	D 26 Aqqusineeraq aggugaq.	E 54 Aqqusineq sukkaallilluni ingerlaarfissiaq naavoq.
UC 60,3-p nalunaassavaa killilersuinerup allattarfiusaq nalleraann atorunnaartussaanera.	D 27 Aqqusineera ataatsimoorussassaq.	E 68 Immikkoortitikkanut nalunaaqutsersuutitut allattarfiusaq.
UC 60,5 Aqqusernup nunniugartaani (rabat) uninnissaq inerteqqutaavoq.	E 11 Qarsuusaq atorlugu ningingasunik nalunaaqutsiineq.	E 69 Immikkoortitaariffiusoq naavoq.
UC 60,6 Aqqusernup nunniugartaani (rabat) biilimik inissiinissaq inerteqqutaavoq.	E 15 Aqqusernit paarlaffiini qamutit aqqutissaat.	U 1: Aqqusermi sumiiffimmut pingaarnertut allattarfiusap nalunaagaata atuuffissaanut ungasissuseq.
	E 17 Pisuinnaat ikaarfissaat.	U 2: Pingaarnertut allattarfiusap nalunaagaa aqqusernup ilaanut tassunga atuutissaaq. Kisitsisit nalunaassavaat allattarfiusamiit aqqusernup ilaata pineqartup aallartinnissaanut naanissaanullu ungasissuseq.
	E 18 Aqqusineq matoqqasumik isulik.	U 3: Pingaarnertut allattarfiusap nalunaagai taamaallaat atuutissapput nalunaaquttap akunnerini imaluunniit minutsini aalajangersimasumik amerlassusilinnik, sapaatip
	E 19 Ataatsimut sammivilittut angallanneq.	
	E 21,1 Cykelertunut najoqqutassaq.	

akunnerata ulluni
aalajangersimasuni imaluunniit
nalunaaquttap qassinngornerini
aalajangersimasuni.
Nalunaaquttap qassinngornera
qernertumik qaqortumilluunniit
allataq ulluinnarnut
arfininngornerit kisiisa pinnagit
atuutissaq, nalunaaquttap
qassinngorneri ungaluuserlugit
allatat arfininingornernut
atuutissapput, nalunaaquttallu
qassinngorneri aappalaartumik
allatat sapaatinut nalliuttunullu
atuutissapput.

U 4: Pingaarnertut allattarfiusap
nalunaagai taamaallaat
atuutissapput angallattut
ilaannut taassuma taasaanut.

U 5: Pingaarnertut allattarfiusap
nalunaagai imaluunniit
kalerrisaarutaasup takutitai
angallattut ilaannut taamaattup
nalunaagaanut
atuutissanngillat.

U 6: Pingaarnertut allattarfiusap
nalunaagai aqqusinerlut
aqqutigiligassamut
atuutissapput.

M 12 Mittarfik.

M 15 Allakkerivik.

M 21 ikiueqqaarneq.

M 22 Oqarasuaat.

M 23 Biilileriffik.

M 24 Orsersortarfik.

M 31 Tupersimaarfissiaq.

M 42 Akunnittarfik.

M 43 Neriniartarfik.

M 45 Cafeteria.

M 46 Perusuersartarfik.

M 51 Oqaluffik.

M 52 Takusassaqqissoq.

M 57 Suliffissuaqarfik.

M 61 Paasissutissiisarfik.

N 17 Pisuinnaat pillugit
kalerriniutitut sukaq.

N 42 Pisuinnaat pillugit
kalerriniutitut sukaq.

N 43 Inngigissutut ilusilinnik
nalunaaqutsiineq.

N 44 Ulamertut qummut
amiliartortut atorlugit
ersersitsiniaaneq.

O 41-42 Qarsuusat
siunnerfimmud najoqqutassat.

O 43,44 aamma 45
Assiaqutsersuutit.

P 11 Sukaasaq qullilik.